

MAGAZYN HODOWCY

Bydło Enzootyczna bronchopneumonia cieląt – syndrom oddechowy bydła
Trzoda Zmiany w żywieniu prosiąt przy lochach **Drób** Celulitis u brojlerów
Nasz Kurczak Przepisy grillowe **News** 20 lat jak jeden dzień

20¹⁹⁹⁴⁻²⁰¹⁴ LAT
WIPASZ[®]
jest nasz!

20 lat
jak jeden dzień

Już ruszył Grill Express!

- 30% szybsze pieczenie
- Doskonale przyprawiony
- Idealnie przylega do rusztu
- Soczysty i smaczny
- Gotowy do grillowania!

 Nasz Kurczak
www.naszkurczak.pl

 Nasz Kurczak
www.naszkurczak.pl

 Nasz Kurczak
www.naszkurczak.pl

Zapraszamy na degustacje w całej Polsce

Drodzy Klienci i Przyjaciele WIPASZ-u!

20 lat minęło jak 1 dzień!

20 lat temu mieliśmy marzenia być solidną polską firmą. Teraz możemy powiedzieć, że Nasze marzenia się spełniły – zrealizowaliśmy je razem z Wami i przy Waszym wsparciu. Jak realizowaliśmy Nasze marzenia? Każdego dnia, 24 godziny na dobę, byliśmy i jesteśmy do dyspozycji Naszych Klientów. Słuchaliśmy ich potrzeb, uczyliśmy się u najlepszych na świecie, żeby polski rolnik, hodowca, mógł rosnąć w siłę i dobrobyt.

W tym roku mija 25 lat Nowej Polski. Widzimy jak korzystnie zmienił się Nasz Kraj, Nasza Ojczyzna, zmieniła się Polska wieś. Jestem dumny, że Firma WIPASZ również odegrała pozytywną rolę w tych zmianach. Dzięki Naszej wspólnej pracy mamy razem korzyści finansowe i satysfakcje, a Polska dochód z coraz większego eksportu.

Od 5 lat WIPASZ pracuje nad zwiększeniem eksportu Naszego Kurczaka na rynki całego świata i to, oprócz dywizji paszowej, jest drugą nogą WIPASZ. W Mławie powstaje największa tego typu inwestycja w Polsce. To nie koniec naszych marzeń! WIPASZ ma następne marzenie - zrobić z Polski największego eksportera Naszego Kurczaka w Europie.

Żeby osiągnąć sukces trzeba mieć marzenia. Nasze marzenia się spełniły i mam nadzieję, że następne będą się również spełniać dzięki Wam Kochani.

Józef Wiśniewski
Prezes Zarządu
WIPASZ S.A.

*Z całego serca dziękuję za te 20 lat
Hodowcom drobiu, trzody, bydła,
rolnikom, producentom polskich zbóż.*

Józef Wiśniewski

W TYM NUMERZE:

Newsy

3 Aktualności

Bydło

12 Syndrom oddechowy bydła

16 Jak poprawić strawność paszy u przeżuwaczy

22 Skuteczna pomoc w ochronie nowonarodzonych cieląt

Trzoda

26 Zmiany w żywieniu prosiąt przy lochach

30 Wrzody żołądka u świń

Drób

34 Celulitis u brojlerów

40 Choroba zielonych mięśni - przyczyną konfiskat poubojowych

Fundacja

42 Fundacja Wipasz Pomocna Dłoń - cel 2014

Prawo

44 Zaskarżalność uzgodnień Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Nasz Kurczak

48 NASZ KURCZAK - przepisy

Spotkania

50 Akademie WIPASZ

52 Wipasz na Targach 2014

Reportaż

54 20 LAT jak jeden dzień

Magazyn Hodowcy Wipasz jest nasz!

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Wipasz S. A., Wadąg 9, 10-373 Olsztyn

Adres redakcji: Wadąg 9, 10-373 Olsztyn, tel. 89 543 56 50,

e-mail: marketing@wipasz.pl

Projekt graficzny i skład: Ewa Sawczyńska, Wioletta Biernacka,

Sparrow Design Marek Kowalczyk

Enzootyczna bronchopneumonia cieląt (syndrom oddechowy bydła) BRDC

strona 12 15

Zmiany w żywieniu prosiąt przy lochach

strona 26 29

Celulitis u brojlerów

strona 34 39

20 lat jak jeden dzień!

Rok 2014 jest szczególnym rokiem dla firmy WIPASZ S.A. W tym roku bowiem firma obchodzi XX-lecie swojej działalności. Dzięki najlepszej jakości produktom oraz zaufaniu jakim obdarzyli WIPASZ Klienci, Pracownicy oraz Firmy współpracujące, WIPASZ zaszedł tak daleko: od małej wytwórni pod Olsztynem produkującej 300 ton miesięcznie, do firmy o ogólnopolskim zasięgu mającej w swoich strukturach 5 wytwórni pasz, magazyny zbożowe i Zakład Drobiarski.

W podziękowaniu za wieloletnią współpracę WIPASZ zorganizował huczne obchody XX-lecia, które odbyły się 21 czerwca br. przy jednej z wytwórni pasz - w Krośnie koło Pasłęka.

Założyciel WIPASZ i jednocześnie Prezes firmy, Józef Wiśniewski, osobiście przywitał wszystkich gości wyrażając ogromną radość, że wspólnie może świętować ten jakże ważny jubileusz dwudziestolecia powstania jednej z największych firm produkujących pasze w Polsce.

Na nasze zaproszenie do Krosna przyjechało blisko 5000 gości. Wielu z nich ze swoimi rodzinami – to był prawdziwie rodzinny piknik. Mimo kapryśnej pogody, która raczyła przybyłych gości zarówno pięknym słońcem, jak i ulewnym deszczem, humory dopisywały do końca zabawy. Goście ze smakiem spożywali rozmaite potrawy przygotowane specjalnie na tą okoliczność. Dla dzieci przygotowano specjalne menu oraz atrakcje plenerowe i upominki.

Zabawę umilały występy zespołów muzycznych - Cocktail, który oderwał ludzi od biesiadnych stołów i poderwał do tańca pod sceną oraz N.O.A.T. – Not Ordinary Acoustic Trio – gorąca niespodzianka z Włoch, trio serwujące znane wszystkim przeboje. Gwiazdorskim wykonaniem zaszczycił gości Ryszard Rynkowski. Tuż po nim zespół Enej rozbałił gości swoimi hitowymi utworami. Nad całością imprezy czuwał prowadzący - Piotr Bałtroczyk.

Czerwcowy dzień w WIPASZ był nadzwyczajny. Dzień owiany wspomnieniami, okraszony uśmiechem, serdecznością i wzajemnym szacunkiem.

Przyjaciele WIPASZ to rozumieją i zawsze wspominają, że z WIPASZEM warto bo... WIPASZ jest nasz! Przez ostatnie 20 lat WIPASZ wspierał polskie rolnictwo. Przed nami kolejne lata współpracy!

Dziękujemy!

LAUR KLIENTA 2014 dla WIPASZ S.A.

Firma WIPASZ S.A. znalazła się w prestiżowym gronie najbardziej i najczęściej rekomendowanych marek ogólnopolskiego zestawienia Laur Klienta 2014, uzyskując złote godło w kategorii "Pasze dla zwierząt". Ranking jest obecnie największym w Polsce programem konsumenckim.

Laur Klienta to ogólnopolski program konsumencki, który każdego roku wyłania najpopularniejsze produkty i marki w swoich kategoriach. Ogólnopolski plebiscyt udziela odpowiedzi na jedno z najbardziej kluczowych pytań, a mianowicie, które produkty i marki są obecnie najpopularniejsze w swojej grupie i cieszą się największym zaufaniem Klientów.

Przyznanie godła Laur Klienta 2014 zbiegło się jednocześnie z obchodami 20-lecia przez firmę WIPASZ. Od początku swojej działalności firma dbała o bezpieczeństwo i efektywność produktu wyrażaną poprzez bezwzględne przestrzeganie polityki jakości Spółki. Wszystko zaczęło się w 1994 r., kiedy właściciel firmy, Józef Wiśniewski uruchomił małą, lokalną mieszalnię pasz w Wadągu koło Olsztyna. Od początku stawiał on na wysoką jakość produktu. Klienci nie pozostali mu dłużni. Dobrej jakości produkt przyjął się na rynku, a z biegiem lat firma WIPASZ stała się największym polskim producentem pasz dla drobiu, trzody i bydła oraz liderem w produkcji świeżego mięsa z kurczaka.

Zdobywając najwyższe wyróżnienie w rankingu, czyli złoty Laur Klienta, firma WIPASZ S.A. wskazuje na wysoką pozycję marki na rynku oraz dowodzi, że produkty cieszą się nieustannie uznaniem wśród Klientów – polskich hodowców.

Źródło: <http://laur-konsumenta.pl/>

WIPASZ S.A. w gronie laureatów „Diamenty Forbesa 2014”

We wtorek 29 kwietnia 2014 w olsztyńskim YachtClubie Tiffi odbyła się uroczysta gala wręczenia Diamentów Forbesa 2014 w województwie warmińsko-mazurskim.

Po raz dziewiąty redakcja miesięcznika Forbes we współpracy z wywiadownią BISNODE (d.Dun and Bradstreet Poland) opracowała ranking firm najszybciej zwiększających swoją wartość. Ranking tworzony jest na podstawie obiektywnych danych uzyskiwanych przez miesięcznik. Na listę DIAMENTÓW FORBESA trafiły firmy, które najszybciej zwiększały swoją wartość. Wśród nich po raz kolejny znalazła się również spółka WIPASZ.

Wywiadownia Bisnode Polska zebrała dane o podmiotach gospodarczych, które złożyły w terminie raporty do Krajowego Rejestru Sądowego w 2013 roku. Na tej podstawie powstała baza przedsiębiorstw, którym w tym roku wywiadownia przyznała pozytywny rating wiarygodności, a więc takich, które są rentowne (na podstawie wskaźników EBIT i ROA), mają wysoką płynność bieżącą i nie zalegają z płatnościami. Przedsiębiorstwa spełniające wszystkie te warunki musiały również wykazać się dodatnim wynikiem finansowym oraz wartością kapitałów własnych. Na liście Diamentów znalazły się przedsiębiorstwa, które osiągnęły **największy przeciętny roczny wzrost wartości.**

Z-ca Dyr. Finansowego, Szymon Kuprian, odbiera nagrodę w imieniu WIPASZ S.A.

W rok swojego jubileuszu (20-lecie) WIPASZ został zwycięzcą tegorocznego rankingu w grupie największych przedsiębiorstw o przychodach przekraczających 250 mln.

Źródło: <http://www.forbes.pl/>

Produkty WIPASZ dla bydła docenione przez ekspertów!

W czerwcu br. Polskie Stowarzyszenie Bujatryczne udzieliło prawa do wykorzystania swojego logo, nazwy oraz zwrotu „Rekomendowane przez Polskie Towarzystwo Bujatryczne” produktom dla bydła produkowanym przez WIPASZ S.A.:

- linii pasz **Wimilk S**

- dodatkowi
mineralno-witaminowemu
Mineralmilk TMR Karoten Profi.

Celem Stowarzyszenia jest:

- upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki, rozpoznawania i leczenia chorób bydła,
- inspirowanie prac naukowo - badawczych z zakresu tematyki o której mowa w pkt. I.
- inspirowanie i popieranie realizacji programów kształcenia i specjalizacji w zakresie chorób bydła.

Aktualności

Piknik Poznaj Dobrą Żywność z Naszym Kurczakiem

W dniu 14.06.2014 w ogrodach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie po raz XI odbył się Piknik z produktami wyróżnionymi znakiem Poznaj Dobrą Żywność. Impreza, organizowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi miała na celu zapoznanie konsumentów z produktami o najwyższej jakości. Mimo deszczowej pogody piknik przyciągnął jak co roku wielbicieli polskich smaków.

Produkty Nasz Kurczak wyróżnione godłem Poznaj Dobrą Żywność, zostały zaprezentowane na wspólnym stoisku Krajowej Rady Drobiarskiej. Oznaczenie znakiem Poznaj Dobrą Żywność jest wyróżnieniem produktu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz informacją, która pomaga konsumentom w wyborze artykułów rolno-spożywczych o najwyższej jakości.

Czysta Polska - Czyste Tatry

W dniach 3 - 6 lipca 2014 po raz kolejny odbyła się wielka akcja sprzątania Tatr. Impreza z każdym rokiem nabiera rozpędu - przybywa wolontariuszy i atrakcji. Przybyli goście mieli szansę brać udział w prelekcjach sportowców związanych z taternic-

twem i maratonami, w seansach filmowych i koncertach. Na stoisku Naszego Kurczaka prowadzone były konkursy dla dzieci a po sprzątaniu, na Dolnej Równi Krupowej w Zakopanem uczestnicy mieli okazję posilić się mięsem z grilla Nasz Kurczak.

ZAKOPANE 3-6 LIPCA

POKAŻMY LUDZIOM
JAK NIE ŚMIECIĆ
I ZOSTAWMY

CZYSTY TATRY

WWW.CZYSTETATRY.PL

4.07.2014
SPOTKANIA
Z ZAPROSZONYMI GOŚCIMI

KONCERTY
INDYTER CZYSTY
MAŁA NYZY
FILIP BATTLER

WIELKI FINAŁ 5.07.2014
SPRZĄTANIE SZLAKOW

KONCERTY
COORAL
FUTURE FOLK
MAGDALENA STECZKOWSKA

ORGANIZATOR: CZYSTA POLSKA

PATRONI HONOROWI: [Logos of various organizations]

SPONSORZY: [Logos of sponsors including Nasz Kurczak, GEMINI, etc.]

PARTNERZY: [Logos of partners including various media and local businesses]

Spróbuj Naszego Kurczaka

Sezon grillowy to czas kiedy nasi klienci mają okazję spróbować dań z kurczaka Nasz Kurczak. Przez cały maj i czerwiec prowadzone są degustacje produktów z linii Nasz Kurczak

na grilla. Dodatkowo klienci otrzymują porady jak przygotować najlepsze produkty z grilla oraz przepisy.

Produkty grillowe Nasz Kurczak to specjalnie dobrany doskonały smak oraz kruchość i soczystość po upieczeniu.

Nasz Kurczak na pikniku integracyjnym Dwa Światy

W dniu 14 czerwca br. podobnie jak w roku ubiegłym odbyło się w Mławie ognisko integracyjne pod nazwą „Połączyć dwa światy” organizowane przez Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej „Bądźmy Razem” i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie. Impreza rozpoczęła się pieszą wędrówką do szkółki leśnej przy ulicy Krajewo, gdzie odbyło się ognisko. Na ognisku nie mogło zabraknąć produktów grillowych Naszego Kurczaka oraz gier i zabaw. Ideą imprezy jest integracja dzieci niepełnosprawnych ze zdrowymi rówieśnikami, z którymi rzadko spędzają czas na wspólnej zabawie.

Aktualności

Nasz Kurczak odchudza Poznań

Wipasz S.A. to od 20 lat synonim zdrowego żywienia – zarówno zwierząt jak i ludzi. W te wakacje firma podjęła się edukacji mieszkańców stolicy Wielkopolski w zakresie zdrowego żywienia. W ramach akcji Poznań Zrzuca kilogramy prowadzone są warsztaty i degustacje produktów, między innymi Naszego Kurczaka.

Każdy poznanianak będzie miał szansę z jednej strony odkryć nowoczesne sposoby walki o idealną figurę, z drugiej zaś poznać tajniki tradycyjnych dań, które od lat stanowią nieodłączną część zdrowych jadłospisów.

Wszystko to po to aby promować pozytywne zwyczaje żywieniowe. Akcja potrwa 3 miesiące – od czerwca do końca sierpnia. Zapraszamy!

Enzootyczna bronchopneumonia cieląt (syndrom oddechowy bydła) BRDC

Choroby cieląt są niejednokrotnie następstwem niekorzystnych warunków środowiska. Letnie upały i związane z nimi stres, nieefektywna wentylacja, przeciągi oraz specyficzna budowa anatomiczna i fizjologia układu oddechowego bydła sprzyjają spadkowi odporności i zwiększeniu wrażliwości zwierząt na zachorowania. Jedną z częściej występujących jednostek chorobowych jest enzootyczna bronchopneumonia cieląt przebiegająca z objawami zapalenia płuc.

lek. wet. Ewa Kowalczyk – WIPASZ S.A.

Przyczyny

BRDC to zakaźna i zaraźliwa choroba młodego bydła o wieloczynnikowej etiologii, wywoływana przez:

- Wirusy (BHV-1, BHV-3, PI-3, BRSV, BVD-MD, BAV, rinowirus, reowirusy i inne),
- Bakterie (*P. multocida*, *M. haemolytica*, *H. somni*, *C. pyogenes*, gronkowce, paciorkowce i inne),
- Mykoplazmy (*M. bovis*, *M. dispar*, *Ureaplasma*),
- Chlamydie.

Czynniki sprzyjające rozwojowi

Do czynników sprzyjających rozwojowi choroby zaliczamy:

- stres (np. transport, łączenie w grupy produkcyjne),
- błędy żywieniowe (nieodpowiednie odpojenie siarą, nadmiar łatwostrawnych węglowodanów – kwasica, pyląca się pasza), zmiana dawki pokarmowej,
- nadmierne zagęszczenie zwierząt, nieodpowiednia temperatura, wilgotność (wysoka wilgotność względna potęguje uczucie ochłodzenia lub przegrzania organizmu) i wentylacja (przeciągi),
- biologiczne i chemiczne zanieczyszczenie powietrza (nadmierna koncentracja dwutlenku węgla i amoniaku prowadząca do uszkodzeń nabłonka rzęskowego dróg oddechowych, upośledzenia produkcji i transportu śluzu, wywołuje spastyczne skurcze oskrzeli, przekrwienie śluzówek, krwotoki, powstawanie rozstrzeni oskrzeli i pęcherzy rozedmowych).

Objawy

Zachorowania mogą osiągnąć 100% populacji cieląt, dotyczą zwierząt w wieku od 2-4 tygodni do 4-6 miesięcy. Objawy kliniczne syndromu oddechowego są bardzo zróżnicowane, należą do nich:

- głuchy, zwykle cichy kaszel, nasilający się zwłaszcza rano lub po przepędzeniu zwierząt
- posmutnienie, brak apetytu, spadek masy ciała, stany gorączkowe i podgorączkowe,
- wypływy z nosa i oczu, duszność i zwiększona liczba oddechów (tzw. „robienie bokami”),
- szmery oddechowe płucne i oskrzelowe, ogniska stłumienia,
- może przebiegać w postaci ostrej lub przewlekłej.

Rozpoznanie

Rozpoznanie opiera się na danych z wywiadu i obrazie klinicznym choroby. Pomocne w postawieniu prawidłowej diagnozy są także badania anatomopatologiczne i laboratoryjne (mikrobiologiczne i serologiczne). Materiałem do badań mogą być wymazy z nosa, popłuczyny z drzewa oskrzelowego, surowica (krew), wycinki płuc oraz preparaty odciskowe.

Leczenie

Proces zapalny płuc szybko prowadzi do powstania nieodwracalnych zmian dlatego należy niezwłocznie podjąć leczenie. Terapia opiera się na kilku filarach:

- antybiotyki (fluorochinolony, tetracykliny, pochodne chloramfenikolu, makrolidy, aminoglikozydy, cefalosporyny, antybiotyki beta-laktamowe, sulfonamidy)
- leki przeciwzapalne (fluniksyna, karprofen, ketoprofen, meloksykam)
- leki wykrztuśne (bromheksyna)
- immunoterapia (surowice odpornościowe, immunoglobuliny, immunostymulatory).

W bardzo ciężkich przypadkach konieczne jest zastosowanie kortykosteroidów, jednak zawsze należy sięgać po nie w ostateczności.

Jako leczenie wspomagające zaleca się stosowanie witamin (C, A, E, B) i związków mineralnych.

BRDC – problem finansowy

Straty związane z syndromem oddechowym polegają nie tylko na częstych upadkach cieląt, ale także na zmniejszeniu lub braku przyrostów masy ciała, a nawet na ich utracie (spadek wagi może dochodzić do 20 kg). Oprócz tego w koszty należy wliczyć utraconą paszę, koszty obsługi, leczenia, zużycie budynków, energii itp. Uwzględniając mnogość przypadków straty te sięgają ogromnych kwot. Jeżeli w przebiegu choroby dojdzie u zwierząt do powstania nieodwracalnych zmian w płucach będą one skutkować zmniejszoną produktywnością, zwiększoną podatnością na zapalenia dróg oddechowych oraz możliwością nosicielstwa patogennych drobnoustrojów. Takie zwierzęta powinny być przeznaczone na opas, a jałówki nie powinny służyć do remontu stada.

Zapobieganie

W myśl zasady „lepiej zapobiegać niż leczyć” w stadach zagrożonych występowaniem BRDC należałoby prowadzić monitoring serologiczny zgodnie z którym zastosowane zostałyby szczepienia ochronne.

Profilaktyka swoista zależna od czynnika inicjującego, podawana jest w formie iniekcji (domięśniowych i podskórnych) lub donosowych inhalacji. Optymalny dobór szczepionki możliwy jest na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Niezbędne w zapobieganiu i zwalczaniu enzootycznej bronchopneumonii są działania organizacyjne w tym poprawa warunków hodowlanych.

Ilek. wet. Ewa Kowalczyk
Gabinet Weterynaryjny WIMILK
WIPASZ S.A.

Jak poprawić strawność paszy u przeżuwaczy

Krowy mleczne, ze względu na swoją wysoką produktyjność, są najbardziej wymagającymi zwierzętami hodowanymi. Całe sztaby doradców, żywieniowców, zootechników, lekarzy weterynarii i innych specjalistów wciąż zastanawiają się jak usprawnić system produkcji, aby przy najmniejszym możliwym zużyciu środków osiągnąć najlepszy efekt. Zadanie to jest bardzo trudne, gdyż organizm krowy mlecznej wymaga zachowania równowagi pomiędzy wieloma elementami, a także wymaga od hodowcy myślenia perspektywicznego. Decyzje podjęte dziś mogą mieć ogromny wpływ na produkcję za rok, a niewłaściwe decyzje mogą nieść za sobą olbrzymie straty finansowe.

mgr inż. Małgorzata Horecka – Ankor Polska

Jednym z decydujących czynników wpływających na jakość i wielkość produkcji mleka jest ustawienie prawidłowego żywienia krów. Często napotykamy jednak na problemy, których rozwiązanie nie jest proste i oczywiste. Pomimo bardzo skrupulatnych programów komputerowych czy olbrzymiej wiedzy w zakresie konstruowania dawek, efekt nie zawsze jest tak zadowalający, jakbyśmy sobie tego życzyli. Bo nie zawsze to, co my dostarczymy krowie „pod pysk” jest tym, co krowa jest w stanie wykorzystać. Na zdolność „przetworzenia” paszy wpływają między innymi cechy osobnicze, ale również inne, często niezależne od nas czynniki. Na produkcję będą miały wpływ takie czynniki jak na przykład pogoda, choroby, stres, obsługa, jakość zadawanych pasz czy chociażby najmniejsze zmiany w komponentach dawki pokarmowej. Szukanie sposobu na stabilizację i bezpieczne wsparcie organizmu krowy doprowadziło do zainteresowania możliwościami grzyba *Aspergillus Oryzae*.

Aspergillus oryzae jest grzybem z rodzaju kropidlaków, którego właściwości są wykorzystywane przez ludzi od setek lat. Jeszcze zanim grzyb ten został nazwany, w Azji wyko-

rzystywano go w procesie fermentacji ryżu na sake, a także do wstępnej obróbki materiału roślinnego w produkcji sosu sojowego. W roku 1894 został zgłoszony pierwszy patent otrzymywania preparatu enzymatycznego syntetyzowanego przez drobnoustroje, dotyczył on właśnie TAKA- α -amylazy A, czyli α -amylazy z *Aspergillus Oryzae*. Dziś enzym ten jest szeroko stosowany w piekarnictwie, browarnic-

twie, przemyśle cukierniczym, przy produkcji napojów i koncentratów spożywczych. Dlaczego więc nie skupić się na jego możliwościach w poprawieniu strawności pasz u przeżuwaczy?

Na pozyskanie produktów fermentacji od grzyba *Aspergillus Oryzae* decydujący wpływ ma przebieg tego procesu, prowadzenie hodowli grzyba, praca nad doskonaleniem jego produktywności, a także sposób stabilizacji produktu końcowego. Metoda dobrana w przypadku *Aspergillus Oryzae* wykorzystywanego w ENERGOMILKU doprowadziła do osiągnięcia wyjątkowo wysokich parametrów końcowych ilości enzymów produkowanych przez tego grzyba. Ilości przykładowych enzymów zestawiono w poniższej tabeli:

celulaza	160 U/g
α i β amylazy	300 U/g
pektynaza	80 U/g
lipaza	20 U/g
glukanaza	112 U/g
ksylanaza	60 U/g
fitaza	0,08 U/g
proteaza	140 U/g

ASPERGILLUS ORYZAE wydziela ze swojej komórki ponad 80% produkcji swoich enzymów. Zespół enzymów, które są produkowane przez grzyb *Aspergillus oryzae*, posiada bardzo szeroki zakres działania. Działają na substancje zarówno w kwaśnym, jak i zasadowym środowisku (pH = 3,0-8,0). Ponadto enzymy pochodzące od grzybów i roślin mają większą odporność na temperatury, która w niektórych przypadkach sięga nawet 90 stopni C.

Działanie *Aspergillus Oryzae* w przypadku bydła mlecznego ma kilka kierunków. Pierwszym efektem, który się nasuwa jest oczywiście zwiększenie strawności paszy dzięki wpływowi produktów fermentacji tego grzyba. Duża dostępność celulozy pozwala na zwiększenie strawności ścian komórkowych i pobudzenie do działania bakterii celulolitycznych i niedocenianych grzybów żwaczowych. Te ostatnie stanowią aż 8% populacji drobnoustrojów u zdrowej krowy i mają ogromny wpływ na szybkość i skuteczność prawidłowego przebiegu trawienia w żwaczku.

Proces trawienia ścian komórkowych przebiega więc znacznie szybciej, zatem zwiększa się dostępność składników zamkniętych wewnątrz komórek roślinnych. Zwiększenie przyczepności mikroorganizmów do trawionego włókna pobudza produkcję lotnych kwasów tłuszczowych (LKT), a te wchłaniane przez ścianę żwacza stanowią dla krowy źródło energii.

Dzięki sprzyjającym warunkom namnażania bakterii *Megashaera elsdenii*, *Selenomonas ruminantium* które spe-

cializują się w rozkładzie kwasu mlekowego pH treści żwacza, przy prawidłowej dawce żywieniowej, utrzymywane jest w normie.

Przy tak szybkim rozkładzie pasz zmniejsza się ich ilość objętościowa w żwaczku, co wywołuje u krowy odczucie łaknienia i zwiększa pobranie suchej masy.

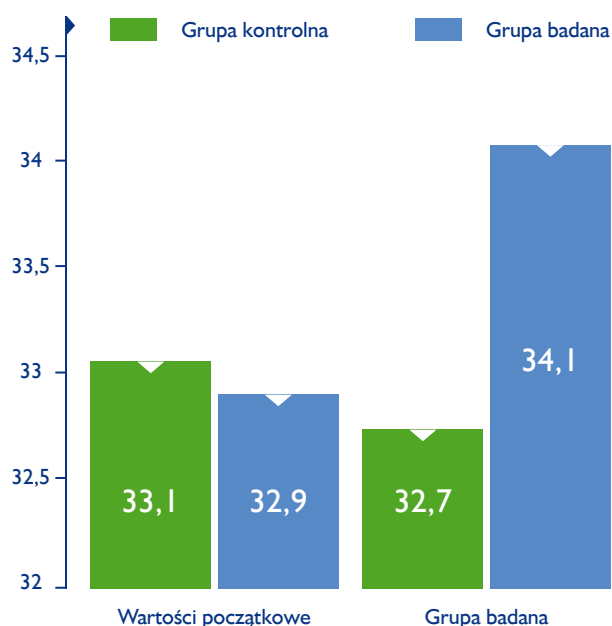
Zaobserwowano również zależność występującą pomiędzy stosowaniem *Aspergillus Oryzae* a funkcją drożdży. Wszyscy producenci mleka znają już wpływ drożdży na bakterie żwaczowe. Stymulując je wspomagają trawienie włókna, zużycie mleczanów i amoniaku, w rezultacie wpływając na zwiększenie syntezy białka. Istotnym skutkiem zestawienia działania *Aspergillus Oryzae* z drożdżami jest rozłożenie poprzez enzymy ścian komórkowych drożdży. Część żywych komórek drożdży jest więc rozkładana, a w wyniku tego zwiększa się dostępność mannianów, betaglukanów, białka i witamin z grupy B:

Mannany	węglowodany z grupy oligosacharydów pełnią rolę probiotyków, które eliminują patogeny z przewodu pokarmowego (<i>E. Coli</i> , <i>Salmonelli</i>).
Betaglukany	pełnią rolę odtruwającą od mykotoksyn poprzez zapobieganie wchłaniania metabolitów grzybów w jelicie cienkim.
Witaminy z grupy B	włączają się aktywnie do procesu trawienia węglowodanów, białka i tłuszczu w przewodzie pokarmowym. Brak tych witamin prowadzi do licznych schorzeń, utraty apetytu, a w konsekwencji do zmniejszenia masy ciała i zahamowania wzrostu.
Białko	występuje w postaci lekkostrawnej i wykazuje swój korzystny skład aminokwasowy.

Aspergillus Oryzae ma więc pośredni wpływ na zdrowie ogólne krów, a także, jako że jest grzybem, na zasadzie konkurencji walczy on za pomocą swoich metabolitów z metabolitami grzybów patogennych. Dodatkowo stymulacja pozytywnej flory bakteryjnej przeciwdziała rozwojowi patogenów. Ratuje to sytuację, w której nie mamy możliwości karmienia krów paszami idealnymi i wraz z nimi dostarczamy do organizmu krowy mykotoksyny, bakterie i grzyby szkodliwe. Powodują one wzrost ilości komórek somatycznych w mleku. Wszystkie te składowe działania *Aspergillus Oryzae* w żywieniu bydła można podsumować wskazując wyniki testów. Dodatek *Aspergillus Oryzae* w jednakowej dawce jak jego udział w ENERGOMILKU firmy Wipasz dał następujące rezultaty:

Wzrost wydajności

Testem objęto 210 krów w oborze mieszczącej się w północnych Włoszech nieopodal Mediolanu. Krowy podzielono na dwie równe grupy, w których rozkład grup laktacyjnych był bardzo zbliżony. Krowy były żywione tą samą paszą, przy czym w grupie badanej wzbogacono ją o *Aspergillus Oryzae*, a grupa kontrolna została pozostawiona bez tego dodatku. Test trwał 90 dni w okresie zimowym. Średnia produkcja w grupie badanej wzrosła z początkowego 32,9 l mleka do 34,1 l mleka, w grupie kontrolnej odnotowano natomiast spadek z początkowego 33,1 l mleka do 32,7 l mleka.

W serii wykonanych podobnych doświadczeń zawsze obserwowano dodatni wpływ dodatku *Aspergillus Oryzae* na wydajność krów. W sytuacjach upałów, u grupy badanej nie zaobserwowano tak gwałtownych spadków wydajności jak w grupie kontrolnej.

Poprzez łatwiejszą dostępność LKT i zmniejszenie strat energetycznych na procesy trawienne ENERGOMILK będzie miał również wpływ na ograniczenie problemu stresu cieplnego u krów mlecznych, a tym samym spadki ilości produkowanego mleka będą dużo mniejsze.

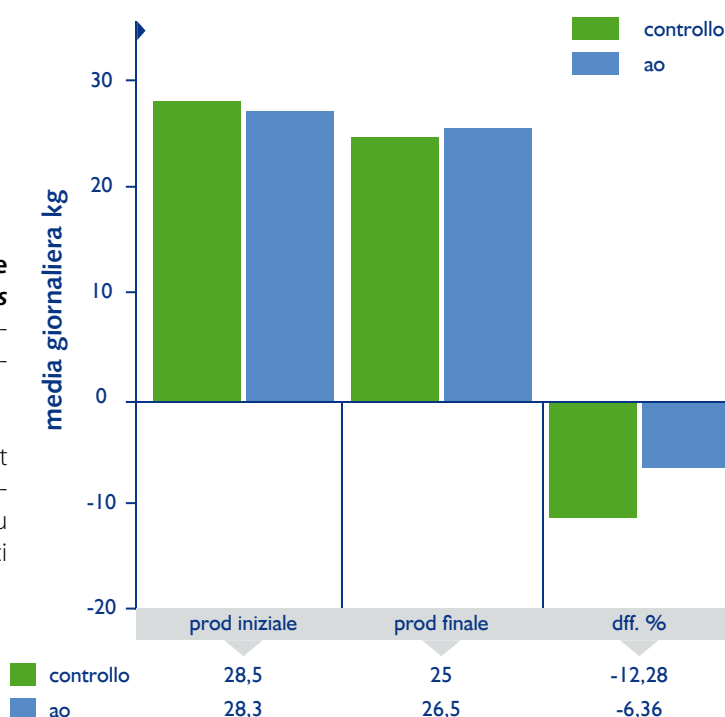

W 2009 r. we Francji został przeprowadzony test mający na celu zbadać różnicę temperatur ciała u krów, które dostały paszę z *Aspergillus Oryzae* i w próbie kontrolnej. Okazało się, że krowy w grupie badanej miały temperaturę ciała niższą średnio o 1 st. C, a ich wydajność była o 6% lepsza niż krów w grupie kontrolnej.

Świadczy to o tym, że obniżenie temperatury ciała krowy o 1-2°C przy wysokiej temperaturze otoczenia, minimalizuje straty związane ze znacznym spadkiem wydajności.

Wydajność krów objętych testem przy 30-to stopniowym upale przedstawia poniższy raport z doświadczenia. Kółkiem niebieskim oznaczono grupę z dodatkiem AO, zielonym – grupę kontrolną.

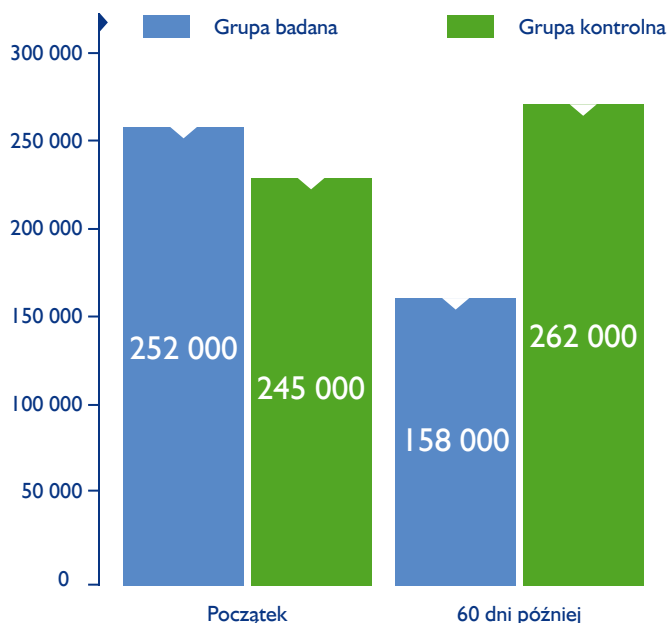
Produzione di latte nel periodo estivo: effetto ao

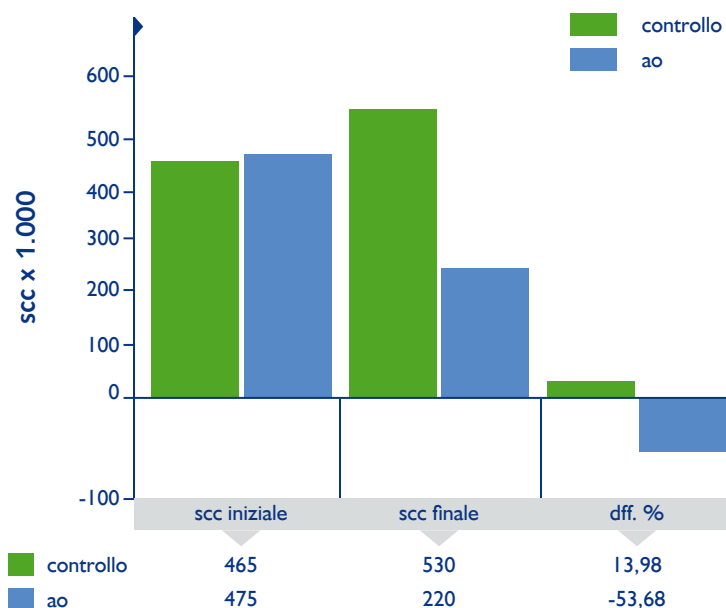
Ilość komórek somatycznych

Badaniem objęto stado 90 krów dojnych, u których poziom komórek somatycznych był w normie i u poszczególnych sztuk bardzo porównywalny. Grupę krów podzielono na dwie równe podgrupy i tak jak w poprzednim doświadczeniu grupa badana otrzymywała tę samą paszę co grupa kontrolna, ale wzbogaconą o *Aspergillus Oryzae*. Początkowa średnia ilość komórek somatycznych u 45-tu krów w grupie badanej wynosiła 252 000, a w grupie kontrolnej 245 000. Po 30 dniach testu zaobserwowano spadek ilości komórek somatycznych w grupie badanej do poziomu 158 000, podczas gdy w grupie kontrolnej wzrosła ona do 262 000.

Na podstawie tego testu można zauważyć wyraźny wpływ dodatku *Aspergillus Oryzae* na obniżenie poziomu komórek somatycznych w mleku.

Cellule somatiche: effetto ao

W innym przypadku testem objęto stado 90 krów karmionych słabej jakości paszą objętościową. Ponownie podzielono je na dwie grupy: kontrolną i otrzymującą dodatek *Aspergillus Oryzae*. Średnia ilość komórek somatycznych w grupie AO (*Aspergillus Oryzae*) przed zastosowaniem dodatku wynosiła 475 000, a w grupie kontrolnej 465 000. Po 60 dniach wynik dla grupy AO był na poziomie 220 000 komórek somatycznych, czyli odnotowano ponad 50% spadek, gdy u grupy kontrolnej odnotowano prawie 14% wzrost ilości komórek somatycznych.

mgr inż. Małgorzata Horecka
Doradca Produktowy - Ankor Polska
www.ankorpolska.pl

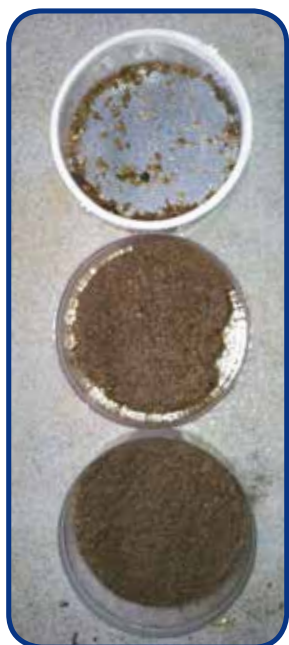
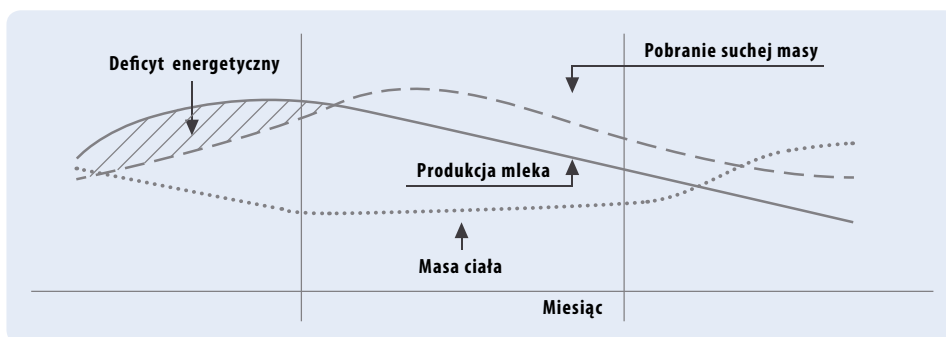
Nowość

ENERGOMILK

Energetyczna mieszanka przeznaczona do bilansowania Misków z wozów paszowych oraz do stosowania jako dodatek ograniczający deficyt energetyczny u krów mlecznych w początkowej fazie laktacji. Dzięki wolnemu tempu fermentacji ogranicza ryzyko zakwaszenia treści żwacza. Świetnie nadaje się do optymalizacji żywienia w okresie pastwiskowym. Korektor zawiera **metabolity Aspergillus Oryzae**, zawierające enzymy usprawniające trawienie włókna, oraz **żywe kultury drożdży**. Dzięki swoim właściwościom znacznie poprawia bilans energetyczny dawki pokarmowej.

	B. O.	JPM	JPŻ	NEL MJ	BTJN g	BTJE g	BTJP g	WŁÓKNO
Energomilk	8	0,99	0,99	7,00	60	90	35	10

Skuteczna pomoc w ochronie nowonarodzonych cieląt

Prawidłowy odchów cieląt to prawdziwe wyzwanie. Czynniki utrudniających to zadanie jest wiele i nie wszystkie zależą od hodowcy. Może on zadbać o szybkie podanie siary, higienę pojenia, podać wysokiej jakości preparat mlekozastępczy, a mimo wszystko nie jest to gwarantem sukcesu. Co jeszcze można zrobić, aby nowonarodzone cielę miało szansę wyrosnąć na zdrową, wysokoprodukcyjną krowę?

Marcin Matyszewski - AdiFeed Sp. z o. o.

Gotowi do biegu, START!

Pierwsze godziny życia cielęcia to walka z czasem. Szybkie podanie min. 2 litrów dobrej jakości siary o gęstości min. 1050 g/l (odczyt z siaromierza) jest jej początkiem. Pobrane przeciwciała wnikają niestrawione przez ścianę jelit, jednak dzieje się tak tylko w pierwszych godzinach życia cielęcia. Jest to specjalny mechanizm umożliwiający nabycie odporności biernej, ponieważ u bydła przeciwciała nie przenikają przez łożysko. Po 36 godzinach od urodzenia wchłanianie przeciwciał jest bliskie zeru. Cielę rodzi się ze sterylnym przewodem pokarmowym. Podanie siary od razu po udoju jest ważne, nie tylko ze względu na obecne w niej immunoglobuliny, lecz także z uwagi na namnażające się w niej bakterie np. z rodzaju *Salmonella*, które metabolizują żelazo.

Wynikiem zakażeń bakteryjnych (np. *E. coli*, *Salmonella*, *Clostridia*), pierwotniakowych (kokcydia, kryptosporydia) i wirusowych (np. koronawirusy, rotawirusy, parwowirusy) są często pojawiające się biegunki oraz towarzyszące im upadki zwierząt. Cielęta najczęściej, bo aż w 70% przypadków padają właśnie z powodu biegunek. Im wcześniej objawy biegunki zostaną zauważone i zdiagnozowane tym większe jest powodzenie wprowadzonego leczenia. Każdy dzień biegunki to obniżenie przyrostów i mniejsza szansa na podwojenie masy ciała w 60 dniu życia cieliczki, co oddala hodowcę od celu, którym jest uzyskanie wysokowydajnej krowy w przyszłości. Skuteczna profilaktyka jest tu nie do przecenienia.

Lepiej zapobiegać niż leczyć

Stwierdzenie, czy cielę pobrało odpowiednią ilość przeciwciał jest trudne, nawet jeśli jakość siary badana siaromierzem była wystarczająco dobra. Najbardziej wiarygodny wynik daje przeprowadzenie badania surowicy krwi w 48 godzinie życia, przy czym prawidłowy wynik to min. 13 g/l surowicy. Niestety i tu czyhają zasadzki. Należy pamiętać, że u krów przepędzonych do kojca porodowego na mniej niż 2 tygodnie przed wycieleniem, nie zdążą wytworzyć się specyficzne przeciwciała dla patogenów występujących w środowisku, w którym urodzi się cielę. Z kolei w większości gospodarstw, cielęta na krótko po porodzie przewożone są do cielętników lub budek, gdzie napotykać nieznane organizmowi matki patogeny. Z uwagi na liczne zagrożenia i nieznany czynnik zakażenia najlepiej łączyć metody przeciwdziałania biegunkom. Szczepienie krów pozwoli ograniczyć biegunki wirusowe u cieląt, a specjalne, innowacyjne produkty na bazie ziół zawierających fitoncydy pomogą walczyć z patogennymi bakteryjnymi i pierwotniakami.

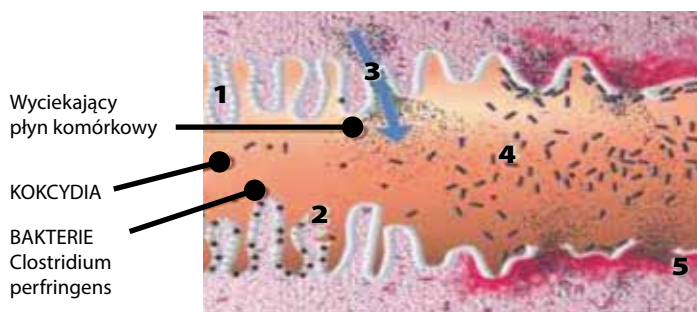
adiPasta – naturalna profilaktyka

Produkt adiPasta powstał jako rozwiązanie kompleksowe mające na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia biegunek, których przyczyną mogą być bakterie i/lub pierwotniaki. Omawiany preparat stymuluje prawidłowy rozwój żwacza, w tym zasiedlenie prawidłową mikroflorą i szybszy rozwój brodawek żwaczowych. To dwukierunkowe działanie pozwala cielętom osiągać prawidłowy rozwój i uzyskiwać optymalne przyrosty masy ciała w kluczowym okresie ich życia.

Preparat zawiera ekstrakty roślinne o wysokim poziomie substancji czynnych. Aktywne substancje wchodzące w skład preparatu hamują namnażanie bakterii i pierwotniaków w jelitach. Wiele z tych substancji dodatkowo połączono z metalami tworząc chelaty. Taka forma związków aktywnych skuteczniej hamuje funkcje życiowe komórek pierwotniaków i bakterii, doprowadzając do ich obumierania. Kokcydia i bakterie beztlenowe (np. *Clostridium*, *Bacteroides* i *Mycoplasma*) dostają się do środowiska nieprzyjawnego dla ich wzrostu i rozwoju, a przewód pokarmowy cieląt jest dzięki temu skutecznie chroniony.

Patogeny ze środowiska dostające się do przewodu pokarmowego wraz z mlekiem lub preparatem mlekozastępczym uszkadzają błony śluzowe i kosmki jelitowe. Powstałe ubytki „otwierają drogę” kolejnym szkodliwym mikroorganizmom wywołując stan zapalny (Rys. 1).

Rys. 1. Rozwój procesów zapalnych na skutek inwazji bakterii i pierwotniaków

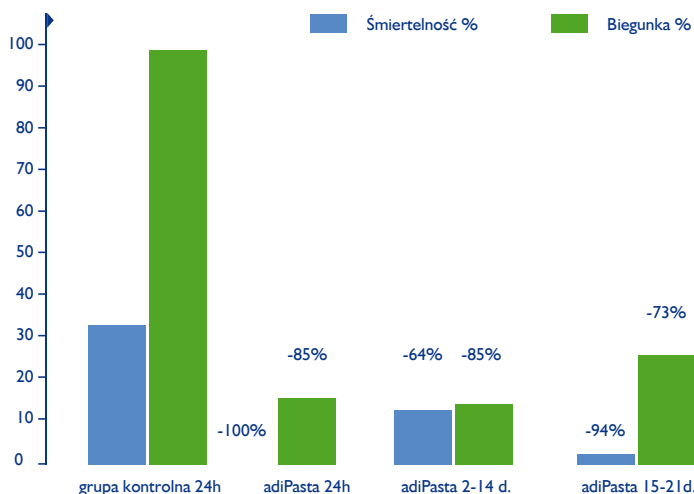

Źródło: <http://www.thebeefsite.com/articles>

1. Zdrowa warstwa śluzówki jelita
2. Kokcydia niszczące śluzówkę jelit
3. Wysięk płynu z komórek jelit
4. Namnażanie się bakterii *Clostridium perfringens*
5. Uszkodzenia śluzówki jelit i postępujący proces zapalny jelit

Stosowanie produktów na bazie fitoncydów pochodzących z ekstraktów ziołowych jest szczególnie polecane ze względu na ich właściwości przeciwzapalne i przeciwwysiękowe. Ma to istotne znaczenie zarówno dla odbudowy uszkodzonych tkanek, jak i dla przeciwdziałania biegunkom (Wykres 1).

Wykres 1. Wpływ czasu podawania preparatu adiPasta na występowanie biegunek i upadki cieląt.

Źródło: Badania własne AdiFeed – Region Podlasie, 2010

W licznych testach przeprowadzonych w całej Polsce sprawdzono skuteczność preparatu **adiPasta**. Wykazano najkorzystniejsze efekty przy podaniu produktu do 24 godzin po urodzeniu. Preparat podany w 15 - 21 dobie życia cieląt w 73% przypadków zatrzymał objawy biegunki, a upadki zmniejszyły się o 94%.

Kolejnym istotnym działaniem preparatu jest pobudzenie układu odpornościowego. Zawarte w produkcie immunoglobuliny są źródłem niezbędnych przeciwciał w przypadku niskiego pobrania siary lub niewłaściwego jej składu. Podanie cielęciu przeciwciał zwiększa odporność na infekcje przy równoczesnym podwyższeniu liczby białych ciałek krwi, odpowiedzialnych za dalszy rozwój procesów odpornościowych.

Wzbogacenie preparatu o witaminy zapewnia właściwy wzrost w początkowym okresie życia. Kwasy Omega 3 stanowią doskonałe i niezastąpione źródło energii komórkowej niezbędnej do prawidłowego wzrostu i rozwoju, co ma szczególne znaczenie dla nowonarodzonych cieląt.

Nie tylko biegunki

Obok przedstawionych powyżej właściwości preparatu **adiPasta** należy podkreślić także jego korzystne działanie na procesy trawienne. Związki fitoncydowe o właściwościach żółciopędnych, żółciotwórczych, lipolitycznych (ułatwiających trawienie tłuszczów) poprawiają przyswajanie składników pokarmowych zawartych w preparatach mlekozastępczych. Często podstawowe składniki preparatu mlekozastępczego, takie jak białko, tłuszcze i węglowodany, nie pochodzą z mleka lecz ze źródeł roślinnych. Dlatego szczególnie istotne jest wspomaganie trawienia.

Pobudzanie wydzielania kwasu solnego w żołądku oraz enzymów trawiących białka sprzyjają naturalnemu eliminowaniu chorobotwórczych pierwotniaków i bakterii zarówno w żołądku, jak i w dwunastnicy.

Ponadto, naturalne składniki produktu **adiPasta** przeciwdziałają bolesnym skurczom jelit oraz zapobiegają kolkom i atonii (bezwładowi) jelit. Dodatek ziół takich jak piołun pobudza łaknienie i stymuluje cielęta do pobrania mleka/preparatu mlekozastępczego, a później także granulatu, zwiększając przyrosty masy ciała zwierząt.

Szerokie spektrum działania

adiPasta zastosowana w programie specjalnie opracowanym dla cieląt w połączeniu z produktem w postaci sypkiej **adiCox AP**, dodanym do pasz starterowych, doskonale sprawdza się jako naturalny stymulator produktywności młodych zwierząt hodowlanych. Hodowcy stosujący dodatki do pójła lub mleka mogą zastosować dobrze rozpuszczającą się płynną postać preparatu w postaci produktu **adiCox^{SOL} RF**.

Program ochrony nowonarodzonych cieląt ułatwia wygranie walki z czasem i odchowanie zdrowych zwierząt.

adiPasta to skuteczna pomoc w ochronie nowonarodzonych cieląt:

- eliminuje biegunki
- wzmacnia odporność
- zwiększa apetyt
- poprawia przyrosty
- ogranicza upadki

SPOSÓB UŻYCIA

ZASTOSOWANIE	0-12 godzin po porodzie	5 dzień życia	21 i 26 dzień życia	Stwierdzona redukcja występowania biegunek
PROFILAKTYKA		—	—	80 - 100%
Biegunki u cieląt	—		—	60 - 80%
Słabe cielęta podejrzenie <i>Cryptosporidium</i>			—	70 - 90%
Podejrzenie kokcydiozy	—	—		60 - 80%

Podawać całą zawartość strzykawki na tylną część języka

Marcin Matyszewski
Doradca Żywniowy
Adifeed Sp. z o. o.

ZMIANY W ŻYWIENIU PROSIĄT PRZY LOCHACH

Postęp genetyczny od dawna zmierza w kierunku zwiększenia ilości prosiąt urodzonych i odsadzonych od jednej lochy. Są to wskaźniki, które określają efektywność zarządzania produkcją na fermie. Wraz ze wzrostem ilości urodzonych prosiąt najczęściej dochodzi do spadku średniej wagi. Na fermach gdzie lochy rodzą powyżej 14 prosiąt w miocie, ich waga rzadko przekracza 1,40 kg/szt. Liczniejsze mioty są bardziej zróżnicowane. Z reguły 1-2 sztuki mają masę urodzeniową poniżej 1 kg, a to z punktu żywieniowego duże wyzwanie żeby odchowwać tak małe prosięta. Jednym ze sposobów jest meblowanie miotów, które daje możliwość dostania się do mleka nawet najsłabszym prosiętom. Innym sposobem jest zabieranie na kilka godzin dziennie największych prosiąt żeby te słabsze mogły spokojnie pobrać swoją porcję mleka. Kolejnym sposobem jest wczesne dokarmianie paszami typu prestarter przy lochach, ale ilość pobranej paszy jest znikoma i najczęściej nie wpływa istotnie na wagę odsadzeniową. Najlepszym pokarmem dla prosiąt jest mleko matki dlatego należy zadbać o odpowiednie przygotowanie loch do laktacji oraz umiejętnie rozkarmienie loch w jej trakcie. Mając dobrze przygotowaną lochę i dużo małych prosiąt pozostaje czekać, aż zaczną pić mleko i rosnąć w oczach. I tu pojawia się często problem braku chęci prosiąt do pobierania mleka od lochy. Witalność prosiąt pozostawia wiele do życzenia, wydaje się że są apatyczne i brakuje im energii. W tym okresie bardzo ważne jest jak najszybsze dostarczenie młodemu zwierzęciu łatwo przyswajalnej energii. Należy również zadbać o to by nie obciążać zbytnio przewodu pokarmowego, aby mogły pobrać jak najwięcej mleka od lochy. W tym przypadku pasze stałe zawierające zboża nie są idealnym rozwiązaniem. Energia z nich jest trudno przyswajalna, a pobranie większych ilości paszy jest niemożliwe i zbytnio obciąża przewód pokarmowy.

Idealnym rozwiązaniem okazała się pasza płynna Wigor Milk. Jest to nowoczesny produkt dla prosiąt od 3 dnia życia. Płynna pasza dla prosiąt oparta na wysokiej jakości produktach mlecznych uzupełnionych w aminokwasy, witaminy, mikroelementy i zakwaszacze. Ze względu na postać oraz smakowość jest chętnie pobierana już od pierwszych dni życia, co w przypadku prestarterów tradycyjnych jest praktycznie niemożliwe, poza tym nie obciąża przewodu pokarmowego, tak jak pasze stałe. Ale najważniejszym celem wczesnego stosowania Wigora Milk

jest dostarczenie prosiętom energii do tego by miały siłę pobrać duże ilości mleka od lochy. Wigor Milk zawiera ponad 20% zemulgowanego tłuszczu, co stanowi ogromny zastrzyk energii nawet w niewielkiej porcji jaką prosięta są w stanie pobrać w pierwszych dniach życia.

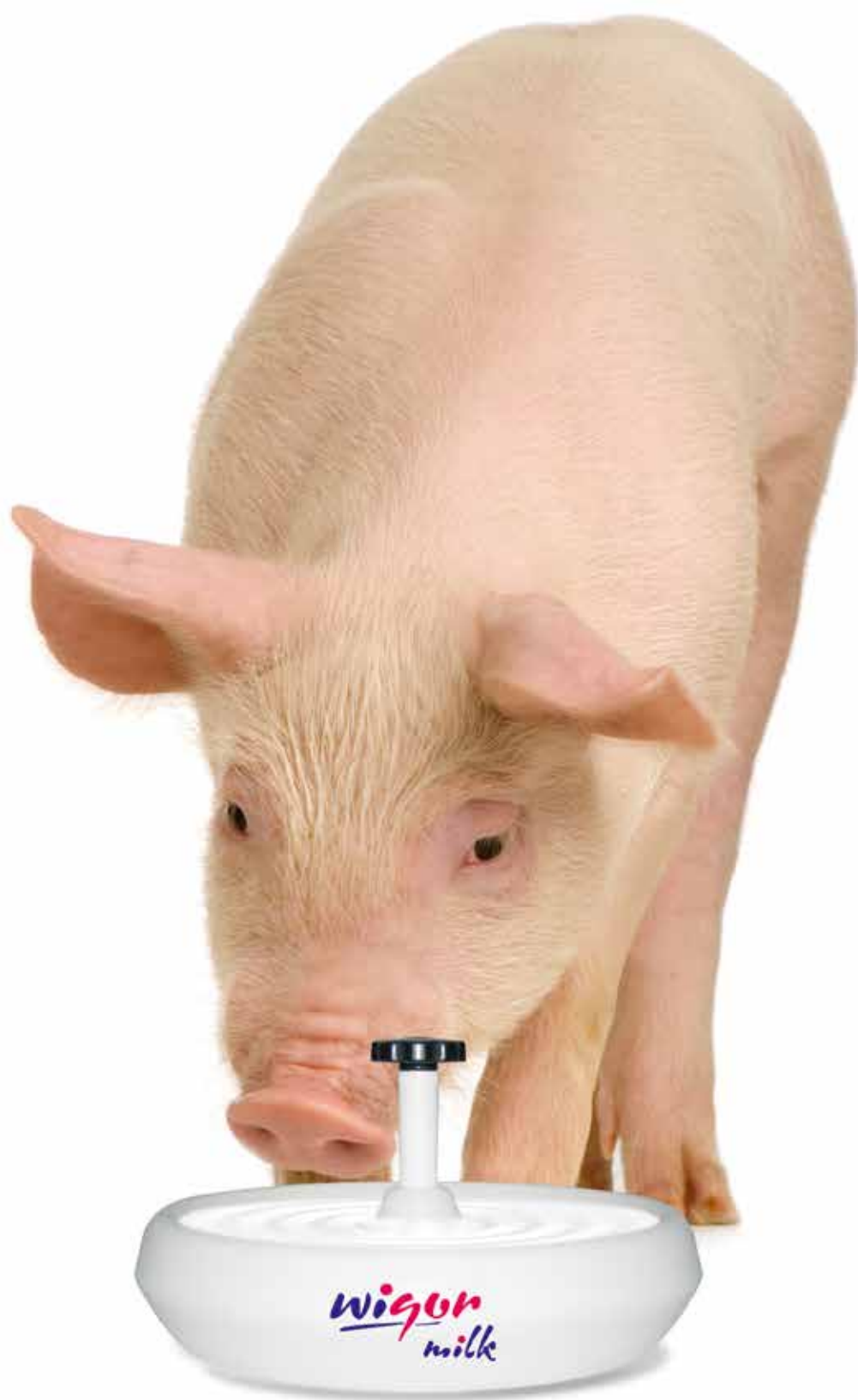
Przeprowadzone doświadczenie pokazało, że waga odsadzeniowa prosiąt była o 550g większa niż waga prosiąt z grupy kontrolnej. Co ważne w chwili zejścia warchlaków z odchowni (65 dni) różnica wagi wynosiła aż 1,86kg!!! A jak wiadomo wyższa waga odsadzeniowa wpływa na przyrosty w kolejnych etapach odchowu i tuczu, a tym samym na mniejsze zużycie paszy.

Zauważalne było również zwiększone pobranie pasz stałych (prestarter odsadzeniowy), które były wprowadzone na kilka dni przed odsadzeniem. Różnica w ich pobraniu wynosiła ponad 230g/szt. Przełożyło się to w późniejszym okresie na lepsze pobranie prestarterów na odchowni, a tym samym na lepszy przyrost do 65 dnia życia.

Kolejną istotną kwestią był bardzo dobry przebieg laktacji. Jak pokazują badania, bieżąca laktacja ma ogromny wpływ na jakość kolejnego miotu. W trakcie laktacji następuje rozwój pęcherzyków, z których później uwalniane są komórki jajowe. Jakość pęcherzyków bezpośrednio przekłada się na jakość prosiąt w kolejnym miocie. Podczas zaburzeń w laktacji gospodarka hormonalna nie działa prawidłowo i może to prowadzić do upośledzenia rozwoju pęcherzyków. Efektem tego jest mniejsza ilość pęcherzyków zdolnych do owulacji oraz słabsza ich jakość, a to bezpośrednio wpływa na liczebność miotów oraz wagi urodzeniowe i wyrównanie prosiąt.

Wigor Milk nie konkuruje z mlekiem lochy. Waga prosiąt przy odsadzeniu zależy od ilości pobranego mleka od lochy. Wigor Milk dostarcza prosiętom energię do tego, żeby miały siłę pobrać go jak najwięcej, zwłaszcza w pierwszym okresie laktacji. Wigor Milk pomaga również lochom w prawidłowym przebiegu laktacji oraz w uzyskaniu lepszych miotów w kolejnych cyklach.

Jeżeli chcesz się przekonać czy Wigor Milk sprawdzi się również na Twojej fermie zadzwoń po bezpłatną próbkę i prześlij nam później Swoją opinię, tel. 607452120

PŁYNNY PRESTARTER DLA PROSIĄT

wigor
milk

WIGOR MILK to zbilansowany prestarter dla prosiąt dostarczany w formie płynnej. Przeznaczony jest do żywienia prosiąt już od 3-go dnia życia. W składzie oprócz produktów pochodzących z mleka zawiera również białko roślinne, aminokwasy, witaminy, tłuszcze, mikroelementy oraz zakwaszacze. Ogromną zaletą jest płynna postać paszy co wpływa na lepsze pobranie od pierwszych dni życia. WIGOR MILK zawiera dużą ilość łatwo przyswajalnej energii poprawiającej vitalność prosiąt co tym samym zwiększa możliwość pobrania większej ilości mleka od lochy i uzyskania lepszych przyrostów.

Nowoczesne opakowania „Bag in Box” gwarantują higieniczne pakowania i przechowywanie oraz zabezpieczają przed czynnikami zewnętrznymi, co wydłuża termin przydatności do spożycia oraz gwarantuje wysoką jakość.

WIGOR MILK - podstawowe informacje o produkcie:

- jednorodny płyn
- nie wymaga mieszania
- barwa: żółta/brązowa
- sucha masa: 35%
- tłuszcz: 20,6%
- pH: 3,9 – 4,2
- okres trwałości: do 4 tygodni w temp do 20 st. C

ZASTOSOWANIE

Porodówka

- podawać WIGOR MILK od 3 dnia po urodzeniu, rozpoczynać od bardzo małych ilości (5 ml/szt.), najlepiej 2-3 razy dziennie;
- paszę najlepiej podawać podgrzaną do temperatury 25-30 stopni C, wyższa temperatura sprzyja lepszemu pobraniu paszy;
- na kilka dni przed odsadzeniem należy mieszać WIGOR MILK z prestarterem odsadzeniowym.

Po odsadzeniu:

- przez pierwsze 3 dni po odsadzeniu podawać WIGOR MILK razem z prestarterem odsadzeniowym, następnie stopniowo przejść tylko na prestarter odsadzeniowy;
- należy zadbać żeby prosięta miały swobodny dostęp do paszy oraz do świeżej i czystej wody;
- prosięta słabsze należy pogrupować do oddzielnego kojca gdzie WIGOR MILK wraz z prestarterem odsadzeniowym powinien być podawany dłużej.

WRZODY ŻOŁĄDKA U ŚWIŃ

- coraz poważniejszy problem na fermach wielkotowarowych

Badania poubojowe przeprowadzone na dużej grupie zwierząt (ok. 9 tys. tuczników) wykazały, że 76% świń miało zmiany makroskopowe (pogrubienie, ubytki nabłonka, nadżerki, niewielkie owrzodzenia) w obrębie części przełykowej żołądka, z czego 6% stanowiły owrzodzenia o znacznym nasileniu. Szacuje się, że u 1 - 2,5% świń wrzody żołądka doprowadzają do śmierci z wykrwawienia nim zwierzęta zostaną poddane ubojowi.

lek. wet. Aleksandra Śmiałek - WIPASZ S.A.

Wstęp

W ostatnich latach coraz więcej hodowców, zootechników, lekarzy weterynarii mówi głośno o występującym problemie wrzodów żołądka w gospodarstwach o wysokim poziomie produkcyjności. Żołądek u świń możemy podzielić na bezgruczołowy (część przełykową) oraz gruczołowy (trzon i część odźwiernikową). Owrzodzenia części gruczołowej spotykane są zdecydowanie rzadziej (w przebiegu różnych chorób zakaźnych tj. różycy, salmonellozy, pomór świń) niż owrzodzenia części przełykowej, które możemy zakwalifikować jako osobną jednostkę chorobową.

Patogeneza

Bezpośrednim czynnikiem wywołującym wrzody jest trawiące działanie kwasu i pepsyny soku żołądkowego na błonę śluzową żołądka. W przeciwieństwie do części gruczołowej żołądka, która jest pokryta warstwą komórek walcowatych produkujących śluz oraz posiadających system buforujący kwas solny, część przełykowa nie ma takich mechanizmów obronnych. Bariere w części przełykowej stanowią rogowaciejąca warstwa powierzchniowa nabłonka wielowarstwowego oraz ślina połykana wraz z pokarmem. W związku z tym, że nabłonek ten nie ma zdolności produkcji śluzu, to pierwszą reakcją na działanie czynników uszkadzających jest jego rozrost, czyli zwiększenie liczby komórek (z 10-20 warstw komórek w nabłonku prawidłowym do ok. 60-80 warstw w nabłonku patologicznym). Ten proces jest często powiązany z nadmiernym jego rogowaceniem (hiperkeratozą). Zwiększenie grubości nabłonka prowadzi do zaburzeń w jego odżywianiu, a w konsekwencji do uszkodzenia - rozluźnienia połączeń między

komórkami, złuszczenia nabłonka, a następnie tworzenia powierzchniowych ubytków (nadżerek) i owrzodzeń, które odsłaniają głębiej leżącą błonę podśluzową.

Wśród czynników zaangażowanych w mechanizm powstania wrzodów istotną rolę odgrywają: nadmierne wydzielanie soku żołądkowego, toksyny i inne drażniące substancje które mogą dostać się do światła przewodu pokarmowego oraz zaburzenia opróżniania i aktywności motorycznej żołądka. Uznaje się, że zwiększenie płynności treści pokarmowej oraz jej szybki pasaż przez żołądek, a także okresy kiedy żołądek jest pusty nasilają negatywne oddziaływanie kwasu żołądkowego na błonę śluzową.

Przyczyny

Wrzody żołądka występują u świń w każdym wieku - bez względu na płeć czy rasę. Najczęściej stwierdzane są u osobników, których masa ciała przekracza 60 kg i przy bardzo intensywnym tuczu. Nasilenie ich występowania obserwuje się wiosną, natomiast najwięcej upadków rejestruje się w lecie. W toku licznych badań zidentyfikowano wiele potencjalnych czynników mogących prowadzić do rozwoju tej nieprawidłowości, jednak udział wielu z nich nie został do końca wyjaśniony. Rozwój owrzodzeń jest następstwem współdziałania wielu czynników jednocześnie. Czynniki te możemy podzielić na związane ze sposobem zarządzania (oddziaływanie stresogenne), żywieniowe oraz pasożytnicze i zakaźne.

czynniki stresogenne

- nadmierne zagęszczenie oraz częste przemieszczanie zwierząt
- łączenie sztuk agresywnych ze spokojnymi
- utrudniony dostęp do paszy/wody
- długie, wyczerpujące transporty
- stres w następstwie dużej amplitudy temperatury (różnice w poziomie temp. między dniem i nocą)
- stres psychologiczny - na skutek postępowania obsługi na fermie

W jednym z badań wykazano, że u zwierząt utrzymywanych na podłożu rusztowym częstotliwość występowania owrzodzeń żołądka była większa, niż u świń utrzymywanych na podłożu wykonanym z materiału litego lub na ściółce.

czynniki żywieniowe

- dieta niskobiałkowa
- podawanie dużej ilości serwatki o niskim pH
- zbyt wysokie dawki zakwaszaczy dodawanych do wody i paszy
- wysoki udział pszenicy w paszy (przekraczający 55%)
- dieta zawierająca wysoki poziom energii
- niski poziom włókna w paszy (wprowadzenie słomy - podłoża ściółkowe wyraźnie obniżają częstotliwość występowania wrzodów)
- niedobór w paszy witaminy E i seleniu
- nadmiar w paszy żelaza, miedzi i wapnia
- niski poziom cynku
- dieta bogata w nienasycone kwasy tłuszczowe
- wielkość drobiny paszy - mniejsza średnica cząsteczki ziarna po zmieleniu zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia wrzodów
- stosowanie w produkcji pasz ziarna zbyt wilgotnego
- częste zmiany paszy (zmiana z żywienia na mokro na żywienie paszami stałymi)

Wykazano również, że nieregularne pobierania paszy w ciągu doby np. w upalne letnie dni, może być powiązane z pojawieniem się większej liczby przypadków owrzodzeń żołądka.

czynniki pasożytnicze i zakaźne

- wykazano, że inwazja pasożytów *Ascaris suum* oraz choroby zakaźne, takie jak mykoplazmoza, grypa świń, zespół rozrodco-oddechowy czy zespół skórno-nerkowy zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia wrzodów. Ma to związek z okresową utratą apetytu przez chore zwierzęta, co sprzyja silniejszemu oddziaływaniu soków trawiennych na ścianę niewypełnionego żołądka.
- zakażenie drobnoustrojami z rodzaju *Helicobacter* spp.. Pomimo wielu dowodów na tę zależność, rola *Helicobacter* spp. wciąż pozostaje niejasna. Istotne dla rozwoju wrzodów jest synergistyczne działanie węglowodanów w diecie oraz kolonizacji bakteryjnej. Należy tu wziąć pod uwagę zwiększenie kwaśnych metabolitów (a tym samym obniżenie pH w świetle żołądka) powstałych w procesie fermentacji węglowodanów zachodzącej przy udziale drobnoustrojów.

Objawy kliniczne

Owrzodzenie części przełykowej żołądka ma bardzo gwałtowny przebieg, a upadki śmiertelne od momentu pojawienia się czynnie krwawiącego wrzodu następują często szybciej niż w 24 godziny. Podobnie okres gojenia się wrzodu i powstawania blizny może być bardzo krótki. Obraz kliniczny jest zależny od tego czy doszło do krwawienia ze zmiany chorobowej, a także ile krwi i w jakim tempie uległo wynacznieniu. W zależności od tego wyróżnić można trzy postacie tej choroby - nadostrą, ostrą i przewlekłą.

postać nadostra - charakteryzuje się nagłymi upadkami bez wcześniejszych objawów zwiastunowych. Jest to konsekwencja silnego krwawienia z wrzodu w wyniku uszkodzenia ściany naczyń krwionośnych żołądka. Zwłoki cechuje znaczna bledność, a sekcynie duże ilości ciemnej, fusowatej krwi w żołądku i początkowym odcinku dwunastnicy.

postać ostra - manifestuje się osłabieniem i brakiem apetytu u świń, objawami bolesności w obrębie jamy brzusznej, wymiotami (fusowate, związane z obecnością krwi w żołądku), smolistym kałem (obecność krwi w kale), blednością oraz przyspieszeniem pracy serca i wzrostem liczby oddechów.

w postaci przewlekłej - notuje się zmniejszenie apetytu, niechęć do ruchu oraz zmniejszenie przyrostów masy ciała.

W przypadku wygojenia wcześniejszego owrzodzenia części przełykowej żołądka w miejscu chorobowo zmie-

nionym może pojawić się blizna łącznotkankowa. W przypadku rozległych zbliznowaceń dochodzi do zwężenia wpustu żołądka, czego następstwem mogą być nawykowe wymioty (po karmieniu), którym towarzyszy wilczy apetyt i jednocześnie zmniejszenie przyrostów, a nawet spadek masy ciała.

Śmiertelność świń związana bezpośrednio z owrzodzeniami żołądka dochodzić może do 4%, jednak zazwyczaj nie przekracza 2-3%.

Zapobieganie i leczenie

Zapobieganie występowaniu wrzodów polega przede wszystkim na eliminacji negatywnego oddziaływania czynników ryzyka, przy czym główne zalecenia dotyczą obniżenia poziomu stresu oraz poprawy warunków środowiskowych. Równocześnie w przypadkach uzasadnionych należy rozważyć konieczność zmiany paszy.

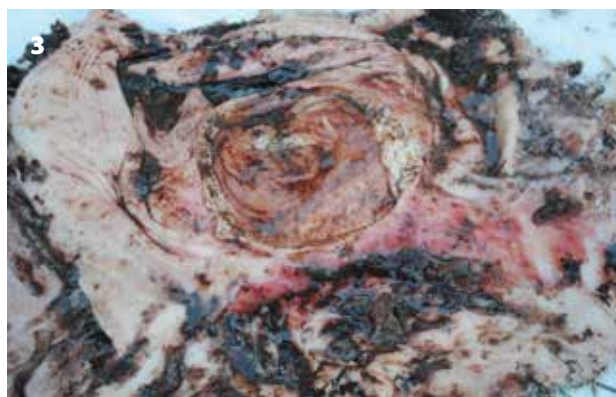
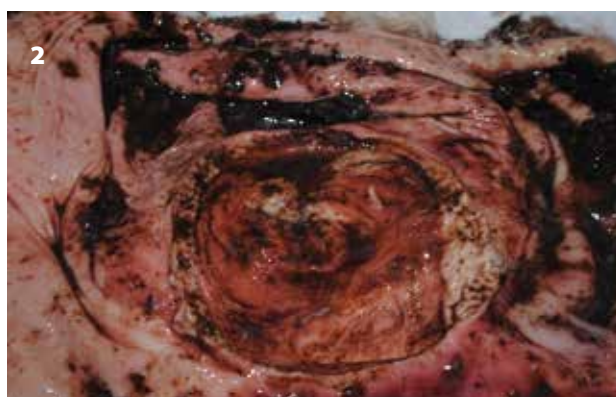
Co możemy zrobić jeśli problem nadal występuje?

- podejrzane (blade, apatyczne) zwierzęta odizolować, najlepiej na kojce ściółkowe. Podawać witaminę E lub E+Se w iniekcji, a jeżeli zwierząt jest na stadzie więcej podać witaminy E+Selen, wit. K do wody lub dodatkowo wit. E (100g/t) paszy.
- zastosować pasze lekkostrawne z dodatkiem maślanu sodu (dawkowanie od 1 do 1,5% na tonę paszy)
- mając na uwadze bakteryjną etiologię wrzodów, celowe jest stosowanie odpowiednio dobranych antybiotyków w wodzie lub w paszy.

lek. wet. Aleksandra Śmiałek
Gabinet Weterynaryjny przy „Wipasz”
WIPASZ S.A.

Ewa Gulbicka-Ilczuk, Produkt Menadżer , DST

Firma WIPASZ pomaga łagodzić skutki choroby wrzodowej za pomocą specjalnie skomponowanej paszy. W naszej ofercie posiadamy pasze Gastro, które zostały stworzone specjalnie z myślą o problemach gastrycznych trzody chlewnej. Pasza Gastro jest delikatniejsza, wzbogacona w surowce łatwostrawne, z dodatkiem maślanu sodu, który bardzo skutecznie łagodzi problem wrzodów. Ponadto pasza z dodatkiem Gastro reguluje gospodarkę kwasową żołądka, stabilizuje pH co znacznie obniża podrażnienia żołądka. Oprócz pasz Gastro w naszych produktach stosujemy też preparaty z alg morskich, bogate w minerały, które poprawiają zdrowotność układu pokarmowego.

Owrrzodzenie 1, 2, 3 – owrrzodzenie może mieć nierówne lub gładkie dno, a jego brzegi mogą być uniesione powyżej otaczającej śluzówki. W aktywnie krwawiących wrzodach często obserwuje się ubytki błony śluzowej pokryte skrzepłą, lub półpłynną ciemną krwią.

Celulitis u brojlerów

W ostatnich latach w wielkotowarowym chowie kurcząt rzeźnych coraz większy problem stanowi przewlekła postać kolibakteriozy, określana jako nowa choroba skóry brojlerów - zapalenie skóry lub zapalenie skóry i tkanki podskórnej (dermatitis i cellulitis).

lek. wet. Marek Mrozowski - WIPASZ S.A.

Uważa się, że jej występowanie związane jest z postępującym doskonaleniem genetycznym ptaków – głównie chodzi o zwiększenie tempa wzrostu i idące za tym ograniczone możliwości rozciągania skóry (sytuacja podobna nieco do rozstępów w czasie ciąży).

Nie bez znaczenia jest także późniejsze opieranie się ptaków oraz większa wrażliwość najnowszych odmian na zakażenia drobnoustrojami oportunistycznymi oraz warunki wielkotowarowej produkcji drobiarskiej.

Celulitis jest procesem zapalnym wywoływanym przez bakterie – głównie *E.coli*, ale też przez pałeczki ropy błękitnej, gronkowce, pałeczki *Pasteurella* i beztlenowce.

Do zmian cellulitis dochodzi na skutek urazów mechanicznych skóry, co umożliwia wnikanie bakterii i namnażanie ich w tkance podskórnej.

Na częstotliwość występowania mają wpływ:

Warunki środowiskowe:

- zagęszczenie ptaków na m² - wraz ze wzrostem znacznie podnosi się możliwość drapania się przez ptaki;
- stan higieniczny i jakość ściółki (ostra słoma może powodować uszkodzenia mechaniczne skóry);
- przegrzewanie ptaków – wpływ na jakość upierzenia – późniejsze i słabsze opieranie się ptaków;
- ilość i dostępność karmideł i poidel – walka o dostęp i hierarchia dziobania;
- restrykcyjny program świetlny – im dłuższe przerwy w karmieniu tym z większym impetem ptaki ruszają do karmideł i poidel;
- wahania dobowe temperatury i jej nierównomierne rozmieszczenie na hali – skupienie i rozchodzenie się ptaków;
- czynniki wpływające na nerwowość ptaków – pasożyty skórne, hałas, płoszenie – bardzo duży wpływ obsługi (nie płoszyć ptaków podczas zbierania sztuk padłych, ścielenia i przeglądów kontrolnych stada).

Czynniki chorobowe:

- „zaleczone” zapalenie pępka i woreczka żółtkowego – często po podaniu w pierwszych dniach leków które nie do końca zwalczą bakterie problem uaktywnia się po 3-4 tyg w postaci podskórnej lub stawowej formy kolibakteriozy;
- deformacje i uszkodzenia kończyn (martwica główki kości udowej, dyschondroplazja, peroza, zakażenia enterokokami);
- puchlina wodna;
- wszystkie choroby powodujące zmniejszoną ruchliwość ptaków i siedzenie na ściółce.

Czynniki żywieniowe:

- niewłaściwy skład białka obniżający zawartość kolagenu w skórze;
- zbyt wysoki poziom energii/białka;
- niedobór glicyny oraz metioniny i cysteiny pogarszający upierzenie;
- Halofunginon (kokcydiostatyk) w paszy zmniejsza elastyczność skóry (badania z Izraela);
- niedobór witamin A, B1, **B2**, **B5**, B6, C, **B7** (biotyny) i cynku – w zasadzie te same które są w preparatach dla ludzi ujędrniających skórę.

Choroba jest trudna do rozpoznania przyżyciowo ze względu na brak wyraźnych objawów klinicznych. Diagnozuje się ją zazwyczaj podczas sekcji ptaków lub przy ocenie poubojowej.

Wg najstarszych danych kanadyjskich w 1981 roku dotkniętych chorobą było 0,048% ubijanych brojlerów. W 1986 roku było to już 0,56%, co daje 12-krotny wzrost częstotliwości występowania tej choroby.

Obecnie w niektórych stadach problem dotyczy nawet 40% pogłowia, a średnia za ostatni rok to 0,84% populacji.

Z tym, że mamy praktycznie 90% stad bez tego problemu, a w pozostałych sięga 5 - 50%.

Co ciekawe są stada, które mają znacznie większy % sztuk ze zmianami podczas ubiórki stada niż podczas zdawania

końcowego – wynika to prawdopodobnie ze zbyt dużego zagęszczenia stada lub innych problemów w 4-tym tygodniu życia. Często po ubraniu podawany jest jeszcze lek, który wraz z poprawą dobrostanu zwierząt pomaga wygaś problem.

Dane z ubojni w Mławie za ostatni rok

MIESIĄC	IŁOŚĆ DOSTARCZONA (SZT.)	% PODRAPAŃ, OWRZODZEŃ, CELLULITIS	IŁOŚĆ Z PODRAPANIAM I, OWRZODZEN IAMI (SZT.)
Czerwiec 2013	1 732 083	1,39%	24 040
Lipiec 2013	1 880 534	0,81%	15 216
Sierpień 2013	1 899 862	1,22%	23 209
Wrzesień 2013	1 841 900	0,40%	7 295
Październik 2013	2 128 341	0%	0
Listopad 2013	1 862 152	3,47%	64 558
Grudzień 2013	1 807 329	0,58%	10 513
Styczeń 2014	2 016 896	0,38%	7 636
Luty 2014	1 822 878	0,53%	6 446
Marzec 2014	2 131 345	0,06%	1 378
Kwiecień 2014	2 074 101	0,56%	11 653
Maj 2014	2 123 671	0,72%	15 371

Odwrotne sytuacje zdarzają się, jeżeli stado płoszymy za nadto podczas ubrania – wtedy pierwsze samochody są w porządku, a znacznie większy problem podczas zdawania końcowego.

Oczywiście sztuki takie w zależności od nasilenia problemu nie tylko nie nadają się do sprzedaży w postaci całej tuszki, ale w bardziej zaawansowanych przypadkach cała tuszka konfiskowana jest przez WIS jako niezdatna do spożycia.

Zmiany patologiczne o zróżnicowanym nasileniu obejmują boki ciała, pachwiny i grzbiet. Skóra przyjmuje różne zabarwienie – od braku zmian kolorystycznych (tylko miejscowe strupy lub pęknięcia) przez żółty do czerwono-brązowego. Często jest sucha, pergaminowa lub obrzękła i zgrubiała (waflowa).

W końcowym efekcie mamy ropne, głębokie zapalenie obejmujące wszystkie warstwy skóry i tkankę podskórną, doprowadzające do miejscowej martwicy.

lek. wet. Marek Mrozowski
Specjalista chorób drobiu i ptaków ozdobnych
Produkt Menadżer
WIPASZ S.A.

Różne stany nasilenia zmian:

Wygląd przed skubaniem:

Choroba zielonych mięśni - przyczyną konfiskat poubojowych

Osiągnięcia genetyczno-hodowlane, korzystne dla producentów kurcząt brojlerów i przemysłu drobiarskiego, są rozbieżne z anatomią i fizjologią ptaków. Szybkie tempo wzrostu nowoczesnych brojlerów przy jednoczesnym ograniczeniu ruchu predysponuje do powstawania zwyrodnieniowej miopatii mięśnia piersiowego głębokiego (mniejszego). Straty ekonomiczne z tytułu utylizowania mięśni piersiowych mniejszych oraz ograniczonej przydatności użytkowej i technologicznej tuszki są znaczące.

lek. wet. Olga Lewandowski - WIPASZ S.A.

Głęboka miopatia piersiowa DPM – *deep pectoral myopathy* dotyczy mięśnia piersiowego mniejszego, z jednej strony ograniczonego wklęsłością mostka, między jego trzonem a grzebieniem, z drugiej – od strony brzuszno – grzbietowej – otoczonego mocną, nieelastyczną powięzią, oddzielającą go od mięśnia piersiowego większego. Podczas wysiłku spowodowanego trzepotaniem skrzydeł, mięsień piersiowy mniejszy, odpowiedzialny za unoszenie skrzydeł, znacznie napręża się i pęcznieje zwiększając objętość nawet o 25 %, nie ma jednak wystarczającej przestrzeni, aby się rozkurczyć. Nadmierne ciśnienie wywołuje ucisk na naczynia krwionośne, powodując niedokrwienie, co z kolei prowadzi do zwiększenia przepuszczalności naczyń, wzrostu płynu śródtkankowego i obrzęku mięśnia a w konsekwencji do martwicy. Choroba występuje u ptaków szybko rosnących.

Z powodu braku charakterystycznych objawów czy zmian, przyżyciowe rozpoznanie choroby jest niemożliwe. Głęboka miopatia piersiowa uwiadamia się dopiero w trakcie podziału tuszek na elementy w rzeźni.

Zmiany dotyczą przede wszystkim barwy i tekstury tkanki mięśniowej i są obserwowane w mięśniach piersiowych po jednej lub po obu stronach mostka. Charakterystyczne objawy DPM to liczne krwawe wybroczyny, wynaczynienia, obrzęki, bladoróżowe zabarwienie mięśni mniejszych, a w zaawansowanych fazach rozwoju miopatii: zielono-szara barwa zdegenerowanej tkanki mięśniowej z możliwością pojawienia się zmian martwicznych.

Badaniem makroskopowym stwierdza się zmiany morfologiczne o różnym stopniu natężenia, zależnie od fazy choroby.

- w pierwszym stadium choroby obserwuje się wybroczyny i krwawe wylewy w mięśniu, którego barwa jest zmieniona od różowej do intensywnie różowej.
- w kolejnej fazie – uwiadamiają się zmiany zwyrodnieniowe mięśnia mniejszego, który staje się twardy, suchy i kruchy, przyjmuje charakterystyczną zieloną barwę.
- w ostatniej fazie mięsień zostaje objęty martwicą barwy szarobiałej.

Źródłem tworzenia się barwy zielonej mięśni w warunkach niedokrwienia są pochodne mioglobiny - choleoglobina i sulfomioglobina.

Brak możliwości wcześniejszej eliminacji tuszek dotkniętych chorobą zielonych mięśni podczas rutynowego badania sanitarno-weterynaryjnego jest przyczyną wielu poważnych konsekwencji w postaci reklamacji konsumentów oraz zwrotów całych partii tuszek ze sklepów i zakładów przetwórczych. Mięśnie piersiowe mniejsze, objęte schorzeniem nie nadają się do celów konsumpcyjnych. Powinny być utylizowane niezależnie od stadium rozwoju symptomów typowych dla schorzenia DPM.

Poprzez podejmowanie odpowiednich działań na fermie, takich jak zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury, przestrzeni oraz ograniczenie sytuacji stresowych (machanie skrzydłami) hodowca może ograniczyć występowanie głębokiej miopatii piersiowej. Niezależnymi czynnikami sprzyjającymi powstawaniu głębokiej miopatii piersiowej są: waga ptaków, płeć (schorzenie częściej występuje u samców), szybkie tempo wzrostu.

lek. wet. Olga Lewandowska
Produkt Menadżer
WIPASZ S.A.

Fundacja WIPASZ Pomocna Dłoń

„Są w życiu takie chwile, gdy potrzebujemy pomocy innych...”

Ewa Sawczyńska – WIPASZ S.A.

Celem głównym Fundacji Wipasz Pomocna Dłoń w bieżącym roku jest wspieranie edukacji wśród dzieci i młodzieży - kontynuujemy ten jakże szczytny cel. Wszystko to za sprawą powagi problemu jakim jest niepełne i niewystarczające wyposażenie placówek szkolnych i przedszkolnych. Mielśmy okazję przekonać się jak wiele pomocy dydaktycznych oraz sprzętu jest potrzebnych do prawidłowego rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Zbliża się rozpoczęcie roku szkolnego 2014/2015, a wraz z nim rosną kolejne potrzeby dzieci z obszarów rolniczych i wiejskich. W związku z tym planujemy zakup podręczników dla dzieci i młodzieży oraz wyposażanie sąsiadujących z wytwórniami placówek oświatowych w niezbędne im narzędzia.

Akcja już rozpoczęta! W czerwcu 2014 r. pomogliśmy w wyposażeniu pracowni chemicznej Zespołu Szkół Mechanicznych w Radziejowie. Czekamy na kolejne zgłoszenia, mając nadzieję, że będziemy mogli im sprostać.

Chcielibyśmy przy okazji nadmienić, że nie posiadamy statusu Organizacji Pożytku Publicznego a więc nie możemy uzyskiwać środków z „1%”. Jedyne wsparcie jakie otrzymujemy, to bezpośrednie darowizny na rzecz Fundacji.

Jak co roku, tak i tym razem serdecznie zapraszamy do wspierania Fundacji i pomocy najbardziej potrzebującym. Wierzmy, że nasza inicjatywa sprawi, że dzieci i młodzież będą miały lepszy start w dorosłe życie.

Każdy może pomóc!

Jeżeli znana jest Państwu trudna sytuacja placówki edukacyjnej z obszaru wiejskiego, prosimy o kontakt na e-mail: marketing@wipasz.pl.

Prosimy o dokładny opis placówki edukacyjnej wraz z uzasadnieniem i opisem rodzaju pomocy jakim moglibyśmy wesprzeć daną instytucję.

Jeżeli chcesz wspierać edukację dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich, prosimy o wpłaty na konto Fundacji Wipasz Pomocna Dłoń. Zebrane środki zostaną przekazane najbardziej potrzebującym.

Nawet najmniejsza kwota ma znaczenie!

POMOCNA DŁOŃ
FUNDACJA WIPASZ

Fundacja Wipasz Pomocna Dłoń

Adres: Wadąg 9, 10-373 Olsztyn
KRS: 000036361476 Sąd rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy
Konto bankowe: PKO S.A.
95 1240 5598 1111 0010 3452 1503
W tytule: Darowizna na rzecz Fundacji.

Zaskarżalność uzgodnień Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wydawanych w ramach postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

Drodzy Hodowcy,

w trakcie spotkań z producentami trzody chlewnej zdałem sobie sprawę, że warto poświęcić ten artykuł Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska i zaskarżalności jego uzgodnień. Mając na uwadze, że w nowym PROW przewiduje się dofinansowanie dla producentów prosiąt na stanowisko do lochy, warto być przygotowanym na wypadek, gdybyście Państwo nie otrzymali pozytywnej decyzji środowiskowej z uwagi na negatywne uzgodnienia RDOŚ.

Piotr Włodawiec
radca prawny
WIPASZ S.A.,
partner w Kancelarii
Prokurent

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska – podstawowe informacje

RDOŚ jest organem administracji rządowej niezespołonej¹. Realizuje on zadania przewidziane w ustawach² na obszarze województwa. Obsługę jego urzędu zapewnia regionalna dysekcja ochrony środowiska. Zgodnie z podziałem terytorialnym Polski powołano 16 tego typu jednostek budżetowych. RDOŚ powoływany jest przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska należy: *udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko; przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub udział w tych ocenach; tworzenie i likwidacja form ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach*

i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; wydawanie decyzji na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie; przekazywanie danych do bazy, o której mowa w art. 128 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody; współpraca z organizacjami ekologicznymi; wykonywanie zadań, w tym wydawanie decyzji oraz zlecanie ekspertyz z zakresu gospodarki odpadami.

RDOŚ może zwracać się do regionalnej rady ochrony przyrody o wydanie opinii w sprawach z zakresu ochrony przyrody należących do jego kompetencji.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a uzgodnienie z RDOŚ

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (DŚU) jest decyzją administracyjną określającą środowiskowe warunki, jakie Inwestor zobowiązany jest spełniać przy realizacji planowanego

¹ Zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2009 Nr 31, poz. 206) organami niezespołonej administracji rządowej są terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej oraz kierownicy państwowych osób prawnych i kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej w województwie wymienionych w tym przepisie. W przeciwieństwie do organów zespołonej administracji rządowej nie podlegają one wojewodzie.

² M.in. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 1235 z późn. zm.), ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 627 z późn. zm.), ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn. Dz.U. z 2014, poz. 210).

przedsięwzięcia. Została ona uregulowana w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³ (dalej: „u.u.i.ś.”). Celem decyzji jest ustalenie takich warunków środowiskowych, by prowadzone przedsięwzięcie oddziaływało na środowisko w jak najmniejszym stopniu. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wymagana jest przy planowanych:

- przedsięwzięciach mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- przedsięwzięciach mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zazwyczaj organem właściwym do wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta⁴.

Jeżeli jest przeprowadzana ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do wydania tej decyzji (zazwyczaj wójt, burmistrz lub prezydent miasta) uzgadnia warunki realizacji przedsięwzięcia z RDOŚ. Uzgodnienie następuje w **formie postanowienia i jest wiążące dla organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach**. Jak wskazał **Naczelny Sąd Administracyjny**⁵: „Wydanie postanowienia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia wiąże organ wydający decyzję w zakresie kwestii środowiskowych i praktycznie tę decyzję kształtuje. Konieczność uzasadnienia tego postanowienia podkreśla przy tym merytoryczny charakter takiego postanowienia, rozstrzygającego faktycznie sprawę, co do istoty”. Jak wskazał **Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi**⁶: „Uzgodnienie, w przeciwieństwie do opinii, jest formą o znaczeniu stanowczym, bowiem wiąże organ administracyjny rozstrzygający w postępowaniu głównym. Treść stanowiska zajętego przez organ uzgadniający może przesądzić o treści decyzji, która wydawana jest po uzgodnieniu przez organ decydujący. Postępowanie uzgodnieniowe ma wprawdzie charakter akcesoryjny i jest częścią szeroko rozumianego postępowania w sprawie głównej, to jego wynik jest wiążący dla organu prowadzącego postępowanie główne i nie może być przez ten organ samodzielnie weryfikowany nawet wówczas, gdy postępowanie, w którym wydano postanowienie uzgodnieniowe, obarczone jest wadami proceduralnymi”.

Wiążący charakter postanowienia RDOŚ podkreśla się także w doktrynie wskazując na różnicowanie pojęć konkretyzujących sposób współpracy między organami. Jak wskazuje Krzysztof Gruszecki w komentarzu do u.u.i.ś.⁷: „Mówiąc o współdziałaniu pomiędzy organami administracji, należy zwrócić uwagę, że jego zakres został przez ustawodawcę zróżnicowany. W przypadku regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz dyrektora urzędu morskiego wymagane jest zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 1 ustawy uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia, natomiast od organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oczekuje się, w myśl art. 77 ust. 1 pkt 2 u.u.i.ś., jedynie wyrażenia opinii. Oznacza to, że w pierwszym przypadku organy współdziałające powinny osiągnąć konsensus co do warunków realizacji konkretnego przedsięwzięcia, w drugim natomiast organ właściwy do wydania decyzji nie jest związany stanowiskiem wyrażonym w opinii”.

Powyższe oznacza również, że w wypadku odmowy uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań dla danej inwestycji wójt, burmistrz lub prezydent miasta zobowiązany jest do wydania decyzji odmawiającej ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla danego przedsięwzięcia, gdyż tylko w takim wypadku nastąpi zgodność stanowisk RDOŚ i organu wykonawczego gminy.

Jeśli chodzi o **zaskarżalność postanowienia RDOŚ** należy odnieść się do treści art. 77 ust. 7 u.u.i.ś. Zgodnie z nim do uzgodnienia RDOŚ nie stosuje się m.in. art. 106 § 5 kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ zajęcie stanowiska przez inny organ następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie. **Wobec tego na postanowienie RDOŚ w kwestii uzgodnienia nie przysługuje zażalenie**. Postanowienie RDOŚ może być skarżone w odwołaniu od decyzji organu wykonawczego gminy (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) do organu II instancji – Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Powyższe stanowisko potwierdził także Sąd Najwyższy wskazując przy tym, że konsekwencji zakres rozstrzygania sprawy o wydanie pozwolenia na budowę w postępowaniu odwoławczym będzie faktycznie rozszerzony w stosunku do postę-

³ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 1235 z późn. zm.).

⁴ Art. 75 ust. 1 pkt 4 ustawy.

⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 2012 r., II OSK 2544/11.

⁶ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 20 października 2011 r., II SA/Łd 810/11.

⁷ Krzysztof Gruszecki, „Komentarz do art. 77 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” [w:] Krzysztof Gruszecki, „Komentarz do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.08.199.1227)”, 2013.

powania pierwszoinstancyjnego⁸. Zgodnie bowiem z art. 142 k.p.a. **postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji**. Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której: utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo umarza postępowanie odwoławcze. Organ odwoławczy może także uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, gdy decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Przekazując sprawę, organ ten powinien wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach zaprezentował pogląd⁹, iż w przypadku postanowień, o których mowa w art. 142 k.p.a., nawet jeśli strona nie zamieściła w odwołaniu od decyzji żądania kontroli niezaskarżalnego postanowienia, organ odwoławczy uprawniony jest do jego weryfikacji. Uprawnienie takie, zdaniem sądu daje samo wniesienie przez stronę odwołania od decyzji. Wobec powyższego jeśli w toku postępowania odwoławczego organ dojdzie do przekonania, że niezaskarżalne postanowienie organu I instancji zostało wydane z naruszeniem przepisów prawa winien go zmienić lub usunąć z obrotu prawnego we wszystkich przypadkach, gdy stanowi ono przeszkodę do wydania zgodnej z prawem decyzji.

Jeśli także SKO nie podzieli stanowiska inwestora, uprawniony jest on do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję SKO utrzymującą w mocy decyzję o ustaleniu środowiskowych uwarunkowań dla inwestycji. Zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej: „p.p.s.a.”) sąd administracyjny rozstrzyga w granicach danej sprawy nie będąc jednak związany zarzutami i wnioskami skargi oraz powołaną podstawą prawną. Oznacza to, że jest on zobowiązany do zbadania całej sprawy, także uzgodnienia RDOŚ. Zgodnie z art. 135 p.p.s.a. sąd stosuje przewidziane ustawą środki w celu usunięcia naruszenia prawa w stosunku do aktów

lub czynności wydanych lub podjętych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach sprawy, której dotyczy skarga, jeżeli jest to niezbędne dla końcowego jej załatwienia.

Jak wskazał **Naczelny Sąd Administracyjny**¹⁰: „*Sąd pierwszej instancji był uprawniony do zbadania legalności aktów wydanych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach tejże sprawy. Aktami wydanymi w granicach sprawy o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia są postanowienia uzgodnieniowe podjęte w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia*”.

Zgodnie z ustawą prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi sąd uwzględniając skargę na decyzję:

- 1) uchyla decyzję lub postanowienie w całości albo w części, jeżeli stwierdzi:
 - a) naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na wynik sprawy,
 - b) naruszenie prawa dające podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego,
 - c) inne naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy;
- 2) stwierdza nieważność decyzji lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przyczyny określone w art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego lub w innych przepisach;
- 3) stwierdza wydanie decyzji lub postanowienia z naruszeniem prawa, jeżeli zachodzą przyczyny określone w Kodeksie postępowania administracyjnego lub w innych przepisach.

Podsumowanie

Od postanowienia RDOŚ ws. uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w związku z postępowaniem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach **nie przysługuje zażalenie**. Uzgodnienia te jednak są częścią postępowania o wydanie DŚU i **mogą być skarżone w ramach odwołania od DŚU**.

⁸ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 2012 r., II OSK 2544/11.

⁹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 19 października 2011 r., II SA/GI 310/11.

¹⁰ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2008 r., II OSK 21/07.

Nasz Kurczak - doskonały każdego dnia!

Jak co roku z pierwszymi ciepłymi dniami ruszył sezon grillowy. Poniżej przepisy dla tych którzy lubią zaszaleć kulinarnie. Dla tych, którzy cenią wygodę polecamy produkty z linii Grill Express lub Nasz kurczak na grilla. Więcej sprawdzonych przepisów na stronie www.naszkurczak.pl.

Grillowane mięso kurczaka w placku pita

Składniki:

(przepis na 4 osoby)

500 g udek kurczaka bez kości i skóry Nasz Kurczak

- 1 łyżka oliwy
- 4 placki pita
- 1 szklanka zielonych oliwek
- garść liści dowolnej sałaty
- 1/2 szklanki gęstej śmietany
- 2 ząbki czosnku
- sól, czarny pieprz, 2 łyżki oleju rzepakowego

Sposób przygotowania:

Mięso kurczaka lekko rozbijamy, smarujemy oliwą i doprawiamy solą oraz pieprzem. Grillujemy kurczaka na rozgrzanej patelni grillowej lub na grillu przez około 10 minut, od czasu do czasu je obracając. Placki pita wkładamy na grilla na 30 sekund po każdej ze stron, a następnie placki przekrajamy, aby powstała kieszeń, do której włożymy nadzienie. Wyciskamy ząbki czosnku i dodajemy do śmietany, a następnie przyprawiamy ją solą i pieprzem do smaku. Smarujemy środek placków sosem, wkładamy sałatę, dodajemy grillowane mięso i oliwki.

Jeśli jesteś wielbicielem dobrej kuchni i Naszego Kurczaka prześlij swój przepis wraz ze zdjęciem na adres marketing@naszkurczak.pl

Najciekawsze przepisy nagrodzimy upominkami!

Podudzia z kurczaka na grzankach czosnkowych z dipem paprykowym

Składniki:

(przepis na 2 osoby)

4 podudzia z kurczaka Nasz Kurczak

Glazura cytrusowa:

- 2 łyżki sosu sojowego
- 1 łyżka brązowego cukru
- sok z 1/2 cytryny
- 1 pomarańcza
- 1/2 szklanki oleju
- 2 ząbki czosnku

Grzanki:

- 4 kromki chleba
- 2 ząbki czosnku

Dip paprykowy:

- 1 papryka czerwona
- oliwa z oliwek
- 1 ząbek czosnku

Sposób przygotowania:

Podudzia z kurczaka smarujemy glazurą cytrynową, układamy na tacce do grillowania i stawiamy na ruszcie grilla. Pieczemy około 30 minut, smarując glazurą i obracając tak, aby podudzia równomiernie się upiekły.

Grzanki czosnkowe:

Kromki chleba układamy na ruszcie grilla, pieczemy do zarumienienia. Następnie obranym ząbkiem czosnku nacieramy gotową grzankę.

Dip paprykowy:

Umytą paprykę zawijamy w folię aluminiową i układamy na ruszcie grilla. Po upieczeniu zdejmujemy skórkę z papryki, dodajemy oliwę z oliwek miksujemy blenderem, doprawiamy do smaku czosnkiem i białym pieprzem. Podudzia podajemy na grzankach czosnkowych z dipem paprykowym.

Akademie WIPASZ

Ewa Sawczyńska – WIPASZ S.A.

Wraz z końcem pierwszego półrocza 2014 roku zakończył się cykl Akademii WIPASZ.

W miejscowości Brzóska Markowizna k/ Wysokiego Mazowieckiego odbyła się ostatnia w tym półroczu Akademia WIPASZ – tym razem dla Hodowców bydła mlecznego.

Przybyli goście mieli okazję wysłuchać wykładów prowadzonych przez Pana Grzegorza Jeleniewskiego („ZINPRO”) na temat roli i efektywności zastosowania chelatów aminokwasowych w żywieniu krów na podstawie doświadczeń firmy Zinpro oraz zapoznać się z dostępnością różnych form mikroelementów.

Produkt Menadżer WIPASZ S.A.- Filip Kula przedstawił nowości w ofercie produktów dla bydła oraz materiał o zastosowaniu produktów naszej firmy w aspekcie chorób metabolicznych dla bydła mlecznego.

Goście z niecierpliwością oczekiwali na wystąpienie dr Zbigniewa Lach - autorytetu wśród przedstawicieli środowiska naukowego – który przedstawił interesujący wykład mówiący o możliwościach redukcji kosztów hodowli bydła pt.: „Drożej znaczy taniej”.

Poza tym uczestnicy spotkania mieli możliwość wysłuchania prelekcji przedstawiciela firmy Noack, przedstawiającego nowoczesny bufor na bazie alg morskich.

Wszystkim tegorocznym uczestnikom Akademii WIPASZ serdecznie dziękujemy za przybycie i miłą atmosferę. Już teraz zapraszamy na kolejne spotkania. Zainteresowanych prosimy o kierowanie zapytań o terminy i miejsca najbliższych Akademii WIPASZ do „swojego” Doradcy Żywniowego.

Serdecznie zapraszamy i do zobaczenia!

AKADEMIA WIPASZ

Wipasz na Targach 2014

Ewa Sawczyńska – WIPASZ S.A.

Cóż to były za spotkania! W jubileuszowy rok WIPASZ-u spotkaliśmy się z naszymi Klientami na targach branżowych w kilku województwach. Dzielimy się naszymi wspomnieniami w formie krótkiego reportażu wraz ze zdjęciami.

Pierwsze spotkania miały miejsce 14-15.06.2014r. w Poświętnym k. Płońska. Mazowieckie Dni Rolnictwa odbyły się po raz piętnasty – bez wątpienia są to największe na Mazowszu targi rolne. To także ważne wydarzenie cieszy się co roku ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. Honorowy patronat nad Targami objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marszałek Województwa Mazowieckiego oraz Wojewoda Mazowiecki. Targom towarzyszyła Mazowiecka Wystawa Zwierząt Hodowlanych. Na stoisku WIPASZ nie zabrakło doradców żywieniowych, którzy służyli radą i fachową pomocą. Poza tym, każdy odwiedzający nas hodowca mógł spędzić ten czas smakując potraw z grilla.

Kolejne targi odbyły się w dniach 28-29.06.2014r. uczestniczyliśmy w Regionalnej Wystawie Zwierząt Hodowlanych w Szepietowie – to bez wątpienia największa rolnicza impreza w regionie i jedna z najbardziej liczących się imprez w branży rolniczej w kraju. Agroarenę PODR w Szepietowie, przez dwa dni (28 i 29 czerwca) odwiedziło ponad 100 tys. osób. To rekord w historii szepietowskich imprez. Gościem specjalnym tegorocznej wystawy był Marek Sawicki - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który spotkał się z hodowcami trzody chlewnej z województwa podlaskiego. Ring zappełnił się najpiękniejszymi okazami zwierząt hodowlanych - ponad 200 hodowców z całej Polski prezentowało swój dorobek hodowlany prawie 800 szt zwierząt

a na powierzchni ponad 10 hektarów swoją ofertę przez 2 dni zaprezentowało ponad 350 wystawców. Nasze stoisko odwiedziło w tym roku ponad 2000 osób i każda z nich mogła posmakować potraw z grilla, orzeźwić się zimnymi napojami oraz porozmawiać z naszymi doradcami na tematy związane z hodowlą i żywieniem zwierząt.

Jako ostatnie, w tym okresie, odwiedziliśmy Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH Minikowo 2014. W dniach 5-6 lipca ponad 460 wystawców z kraju i zagranicy uczestniczyło w tegorocznej edycji Międzynarodowych Targów. Targi zostały objęte patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i Marszałka Województwa. Mimo niesamowitych upałów wystawę odwiedziło aż 34 tys. zwiedzających. Przyjechali oni, jak co roku do Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, aby zobaczyć najnowsze maszyny i ciągniki rolnicze oraz niezwykle szeroką ofertę firm nasiennych, hodowlanych, paszowych i nawozowych. AGRO-TECH, to nie tylko wystawy i pokazy, ale przede wszystkim kompleksowe doradztwo udzielane przez ekspertów i fachowców z różnych dziedzin rolnictwa. Wielu spośród odwiedzających skorzystało z doradztwa naszych specjalistów w zakresie żywienia drobiu, trzody oraz bydła jak również mogli posilić się wyśmienitymi potrawami z grilla i ochłodzić się zimnymi napojami :)

Za wszystkie odwiedziny dziękujemy i zapraszamy do Sie-dlec – na najbliższe targi, na których będziemy!

Reportaż 20 LAT jak jeden dzień

Wioletta Biernacka – WIPASZ S.A.

Rok 2014 jest szczególnym rokiem dla firmy WIPASZ S.A., w tym roku bowiem obchodzimy XX-lecie swojej działalności. Już 20 lat istniejemy na rynku i oferujemy swoje produkty coraz większej rzeszy klientów. Rozwijamy się i uczymy, aby móc oferować naszym Klientom coraz lepsze produkty. To dzięki zaufaniu jakim obdarzyli nas nasi Klienci zaszliśmy tak daleko: od małej wytwórni pod Olsztynem produkującej 300 ton paszy miesięcznie, do firmy o ogólnopolskim zasięgu mającej w swoich strukturach 5 wytwórni pasz, magazyny zbożowe, Zakład Uboju Drobiu, i produkcję ok. 1 mln ton pasz rocznie. I to dla naszych klientów, chcąc im podziękować za wieloletnią współpracę, zorganizowaliśmy 21 czerwca w Krośnie koło Pasłęka huczne obchody naszego XX-lecia.

Na nasze zaproszenie do Krosna zjechało blisko pięć tysięcy gości. Mimo kapryśnej pogody, która raczyła nas i pięknym słońcem, i ulewnym deszczem, naszym gościom humory dopisywały. Na pewno przyczyniło się do tego znakomite jedzenie: soczyste karkówki, znakomita kaszanka i chrupiący boczek, pyszne surówki i inne grillowe smakołyki, a wszystko to podlane płynnym złotym chmielem. Obchody rozpoczęło powitanie gości przez Prezesa, Pana Józefa Wiśniewskiego. W krótkim przemówieniu dziękował za wspólne 20 lat wszystkim hodowcom współpracującym z WIPASZ'em, dostawcom, rolnikom dostarczającym zboża z polskich pól, wszystkim współpracującym firmom oraz Pracownikom WIPASZ.

Po przemówieniu Prezesa przybyłych gości od biesiadnych stołów poderwał do tańca mieszanką muzycznych przebojów zespół Cocktail, który to gra na „wipaszowych” imprezach już od wielu lat. Gorącą atmosferę dodatkowo

podgrzał występ przybyłych z gorących Włoch muzyków – Not Ordinary Acoustic Trio. N.O.A.T wykonało składankę znanych włoskich, ogólnościatowych oraz, co było miłym zaskoczeniem, polskich piosenek.

W trakcie, gdy dorośli bawili się w namiotach przy zastawionych stołach lub pod sceną dzieci szalały w specjalnie przygotowanej dla nich strefie, gdzie mogły „pływać” w basenie z piłeczkami, zjeżdżać do woli na wielkich dmuchanych zjeżdżalniach, wziąć udział w licznych zabawach i konkursach (w których można było wygrać gadżety przygotowane przez organizatorów). Nie było dziecka, na którego twarzy nie pojawiłby się motylek, kwiatek czy maska Spidermena bądź Hello Kitty. Na odważnych czekał też mechaniczny byk, z którym niejeden dorosły próbował również swoich sił. Do dyspozycji najmłodszych była specjalna strefa cateringowa, w której serwowano specjalnie dla nich przygotowane menu, a po pyszne hot-dogi i naleśniki ustawiały się długie kolejki. Dodatkowo zabawę osładzała wata cukrowa i lody.

Po gorącym występie włoskiego tria nadszedł czas na ostudzenie emocji i bardziej oficjalną część uroczystości. Na scenie pojawił się znowu Prezes by odebrać gratulacje od przybyłych przedstawicieli władz samorządowych, banków, współpracujących firm i klientów. Padło wiele słów pełnych uznania, gratulacji i podziwu, a w oku niejednego zakręciła się łza na wspomnienie minionych lat.

I wreszcie nadszedł wyczekiwany przez wielu gości moment – występ jednej z gwiazd wieczoru, gwiazdy polskiej sceny muzycznej – Pana Ryszarda Rynkowskiego. Klienci współpracujący z WIPASZ'em od początku zapewne pamiętają występ Pana Ryszarda w 1999 roku, gdy śpiewał przed niewielkim gronem klientów zgromadzonych w sali Kina Kopernik w Olsztynie. Po 15 latach stanął przed blisko 5 tysięczną publicznością (przybyło nas przez te lata ;)) i zachwyił wszystkich tak samo, a może nawet jeszcze bardziej, wykonaniem znanych i bliskich niejednemu z nas przebojów takich jak: „Jedzie pociąg”, „Szczęśliwej drogi...” czy „Za młodzi, za starzy”.

20¹⁹⁹⁴⁻²⁰¹⁴ LAT
WIPASZ[®]
jest nasz!

Mimo, że deszcz ciągle próbował przerywać zabawę to pod sceną wszyscy mieli znakomite humory a deszcz odstraszał lasem tańczących parasoli.

I odganiał tak skutecznie, że wraz z pojawieniem się kolejnej gwiazdy deszcz przestał padać i przybyli goście mogli bez przeszkód bawić się przy skocznych rytmach granych przez ENEY. Żywiłowa muzyka sprawiła, że wielu z gości znowu ruszyło w tany, a przy takich utworach jak „Skrzydlate ręce” czy „Tak smakuje życie” cała publiczność pod sceną śpiewała wraz z zespołem trzymając ręce w górę.

Niestety wszystko co miłe i dobre szybko się kończy, i tak również wspólne świętowanie powoli dobiegało końca. Przybyli goście zaczęli się z nami żegnać i opuszczać powoli tereny przy wytwórni w Krośnie. Wiele dziękowało za wspaniałą zabawę, życzyło powodzenia na dalsze 20 lat.

A nam pozostaje podziękować wszystkim za przybycie i uczestnictwo we wspólnym świętowaniu oraz życzyć naszym Klientom i nam wielu następnych wspólnych wyzwań i sukcesów na kolejne ...x 20 lat!!!

*Dziękujemy Państwu,
że jesteście z nami!!!*

Dziękujemy!